

Národná správa pre Európsku migračnú sieť

Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu 2009 Slovenská republika

Mgr. Ivana Potočková, E.MA

December 2009 – Február 2010

Bratislava

Zostavenie tejto správy je spolufinancované Európskou komisiou a Ministerstvom vnútra SR.

Názory prezentované v tejto štúdii sú názormi autorky nepredstavujú názory vlády Slovenskej republiky, Európskej komisie alebo Medzinárodnej organizácie pre migráciu.

IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu
Národný kontaktný bod Európskej migračnej siete v SR
Grösslingova 4
811 09 Bratislava, Slovenská republika
Email: ncpslovakia@iom.int
Tel: +421 2 5262 3335

OBSAH

Zhrnutie	5
1. Všeobecná štruktúra politického a právneho systému v Slovenskej republike	7
1.1 Všeobecná štruktúra politického systému a inštitucionálneho kontextu relevantného pre oblasť migrácie a azylu, vývoj v roku 2009	7
1.2 Všeobecný právny rámec v oblasti migrácie a azylu na Slovensku	8
2. Politický, legislatívny a inštitucionálny vývoj v oblasti migrácie a azylu	10
2.1 Všeobecný politický vývoj v roku 2009	10
2.2 Prehľad hlavných politických a legislatívnych diskusií v súvislosti s migráciou a azylom	11
2.3 Inštitucionálny vývoj v oblasti migrácie, integrácie a azylu	17
3. Špecifický vývoj v oblasti azylu a migrácie	17
3.1 Kontrola a monitorovanie prísťahovalectva	17
3.1.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle	17
II(c) usilovať o predchádzanie rizík spojených s nelegálnym prísťahovalectvom	17
II(h) rozhodnutie o vyhostení prijaté jedným členským štátom by malo byť uplatniteľné na celom území EÚ a mal by byť urobený záznam o tomto rozhodnutí v Schengenskom informačnom systéme (SIS /implementácia smernice 2001/40/ES/)	20
III(a) účinnejšia kontrola pozemných, námorných a vzdušných hraníc	21
III(b) všeobecné vydávanie biometrických víz, posilnenie spolupráce medzi konzulátmi členských krajín a vytváranie spoločnej konzulárnej služby v oblasti víz	22
III(d) solidarita s členskými štátmi, ktoré čelia neprimeranému prílevu migrantov	22
III(e) využiť moderné technológie pri kontrole hraníc	22
III(f) prehĺbiť spoluprácu s krajinami pôvodu alebo tranzitu v záujme posilnenia kontroly hraníc	23
3.1.2 Doplnujúce informácie	24
3.2 Ochrana azylantov a azyl	26
3.2.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle	26
IV(c) solidarita s členskými štátmi, ktorých vnútroštátny azylový systém je vystavený špecifickému a neprimeranému zaťaženiu	26
IV(e) členské štáty sú vyzvané, aby personálu poverenému kontrolou vonkajších hraníc poskytli odbornú prípravu v oblasti práv a povinností v rámci medzinárodnej ochrany	26
3.2.2 Ďalšie/doplňujúce informácie	27
3.3 Maloletí bez sprievodu (a iné zraniteľné skupiny)	30
3.3.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle	30
3.3.2 Ďalšie/doplňujúce informácie	30
3.4 Ekonomická migrácia	31
3.4.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle	31
I(a) zavádzanie politik pre pracovnú migráciu	31
I(b) zvyšovanie atraktívnosti EÚ pre vysokokvalifikovaných pracovníkov a výraznejšie uľahčovanie prijímania študentov a výskumných pracovníkov	32
I(c) nepodnecovanie úniku mozgov	32
3.4.2 Ďalšie/doplňujúce informácie	33
3.5 Zlučovanie rodiny	33
3.5.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle	33
I(d) regulovať efektívnejšie prísťahovalectvo týkajúce sa rodín	34
3.6 Iná legálna migrácia	34
3.6.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle	34
I(f) zlepšenie informovania o možnostiach a podmienkach legálneho prísťahovalectva	34

3.6.2 Ďalšie/doplňujúce informácie.....	34
3.7 Integrácia	35
3.7.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle.....	35
I(g) podporovať harmonickú integráciu v súlade so spoločnými základnými princípmi.	35
I(h) podpora výmeny informácií o najlepšíh postupoch v oblasti prijímania a integrácie	37
3.7.2 Ďalšie/doplňujúce informácie.....	38
3.8 Občianstvo a naturalizácia	41
3.8.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle.....	41
3.8.2 Ďalšie/doplňujúce informácie.....	41
3.9 Nelegálne prísťahovalectvo	42
3.9.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle.....	42
II(a) legalizácia iba jednotlivých prípadov	42
II(g) dôsledne bojovať prostredníctvom sankcií proti osobám, ktoré využívajú cudzincov s nelegálnym pobytom.....	42
3.10 Boj proti obchodovaniu s ľuďmi	43
3.10.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle.....	43
II(e) spolupráca s krajinami pôvodu a tranzitu, obzvlášť v boji proti obchodovaniu s ľuďmi a lepšie informovanie ohrozeného obyvateľstva.....	43
3.10.2 Ďalšie/doplňujúce informácie.....	44
3.11 Návratová migrácia.....	46
3.11.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle.....	46
II(b) uzatváranie dohôd o readmisii na úrovni EÚ alebo na bilaterálnej úrovni	46
II(f) stimulačné opatrenia zamerané na pomoc pri dobrovoľnom návrate vzájomné informovanie sa	46
3.12 Vonkajšie vzťahy/globálny prístup.....	48
3.12.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle.....	48
V(a) uzavierať s krajinami pôvodu a tranzitu dohody na úrovni EÚ alebo na dvojstrannej úrovni, ktoré obsahujú ustanovenia o legálnej a nelegálnej migrácii ako aj rozvoji.....	48
V(b) ponúknuť štátnym príslušníkom partnerských krajín na východ i juh od Európy možnosť legálneho prísťahovalectva.....	49
V(c) spolupráca s krajinami pôvodu a tranzitu v záujme odrádzania od nelegálneho prísťahovalectva alebo predchádzania mu.....	49
V(d) lepšie začlenenie politiky migrácie a rozvoja	49
V(e) podpora opatrení spoločného rozvoja a podpora prevodu úspor migrantov	51
3.13 Politiky v iných oblastiach.....	51
4. Implementácia legislatívy EÚ.....	51
4.1 Transpozícia legislatívy EÚ v roku 2009	51
4.2 Skúsenosti, diskusie ohľadom ne-/ implementácie legislatívy EÚ.....	51
Príloha – Metodológia, pojmy a definície.....	53
A1.1 Metodológia	53
A1.2 Zoznam skratiek.....	54
A1.3 Štatistiky – migrácia	56
A1.4 Bibliografia	66

Zhrnutie

Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu 2009 poskytuje prehľad najdôležitejších zmien v oblasti migrácie a azylu od 1. januára 2009 do 31. decembra 2009 na Slovensku v legislatívnej, inštitucionálnej a praktickej oblasti. Národnú výročnú správu vypracoval na podnet Európskej komisie v rámci činnosti Európskej migračnej siete Národný kontaktný bod EMS v SR. Rozdelenie a obsah kapitol sú podmienené špecifikáciou zadávateľa štúdie – Európskou komisiou, ktorá je rovnaká pre všetky členské krajiny EÚ.

Správa je rozdelená do štyroch hlavných kapitol – všeobecné zhodnotenie štruktúry politického a právneho systému na Slovensku v roku 2009, politický a inštitucionálny vývoj na Slovensku v roku 2009, špecifický vývoj v oblasti migrácie a azylu v roku 2009 na Slovensku, ktorý zahŕňa časti o implementácii Európskeho paktu o prísťahovalectve a azyle v podmienkach SR a implementácia relevantnej legislatívy EÚ. V prílohe sa nachádza metodológia, zoznam skratiek, štatistické údaje a bibliografia.

V roku 2009 nedošlo k zásadným zmenám v politickej, inštitucionálnej a právnej oblasti, ktoré by mali vplyv na politiku migrácie a azylu. Do vývoja migrácie zasiahla v roku 2009 naplno svetová finančná kríza, a to najmä v oblasti pracovnej migrácie. Vláda Slovenskej republiky neprijala v súvislosti s prejavujúcou sa hospodárskou krízou v oblasti zamestnávania cudzincov na Slovensku žiadne reštrikčné opatrenia, resp. opatrenia špeciálne zamerané na podporu návratu migrantov do krajiny pôvodu. Všeobecne možno konštatovať, že hospodárska kríza v roku 2009 nemala vplyv na vnútroštátne predpisy týkajúce sa problematiky migrantov.

V máji 2009 bola vládou Slovenskej republiky prijatá *Koncepcia integrácie cudzincov*, ktorá definuje základné zámery, nástroje a princípy politiky integrácie cudzincov na Slovensku. Za implementáciu a monitorovanie úloh vyplývajúcich z Koncepcie integrácie cudzincov v SR ako aj z Koncepcie migračnej politiky SR je zodpovedný Riadiaci výbor pre migráciu a integráciu cudzincov, ktorý bol zriadený v roku 2009.

V roku 2009 sa uskutočnilo mnoho aktivít (projektov, výskumov, konferencií a workshopov) v oblasti migrácie a azylu, ktoré realizoval vládny, mimovládny sektor ako aj akademická

sféra. V rámci projektov financovaných EÚ boli v roku 2009 zriadené tri nové informačné webové stránky venované migrácii: www.migration.sk, www.migranti.sk, www.migracia.euroiuris.sk. Zároveň bola na Slovensku počas roka 2009 realizovaná veľká informačná kampaň o asistovaných dobrovoľných návratoch, zameraná na cudzincov zdržiavajúcich sa na území SR.

V roku 2009 neboli okrem prijatia novely zákona o pobyte cudzincov v súvislosti s transpozíciou návratovej smernice zaznamenané zásadné zmeny právnych predpisov, ktoré upravujú oblasť migrácie a azylu. Zároveň, vychádzajúc zo štatistík o zachytených prípadoch nelegálnej migrácie, bol tento rok v SR charakteristický ďalším poklesom tlaku na štátne hranice – teda klesajúcim počtom žiadateľov o azyl ako aj poklesom nelegálnej migrácie.

Verejná diskusia týkajúca sa migrácie, integrácie a azylu prebiehala najmä na úrovni odborných podujatí, ktorých počet v roku 2009 oproti roku 2008 vzrástol, avšak verejnosť do nej zásadným spôsobom nebola zapojená. Média najviac zaujímali témy ako nelegálna migrácia, azyl a otázky spojené s prisťahovalectvom za prácou a integráciou cudzincov. Správa poskytuje stručný prehľad monitorovania médií v tejto oblasti.

1. Všeobecná štruktúra politického a právneho systému v Slovenskej republike

1.1 Všeobecná štruktúra politického systému a inštitucionálneho kontextu relevantného pre oblasť migrácie a azylu, vývoj v roku 2009

Slovenská republika je parlamentnou demokraciou. Podľa Ústavy je SR zvrchovaný, demokratický, právny¹ a unitárny štát². Formálne je hlavou Slovenskej republiky prezident³. Ústava SR delí moc na výkonnú, zákonodarnú a súdnu. Výkonnú moc má prezident a vláda, zákonodarnú moc vykonáva parlament (NR SR) a súdnu moc v SR vykonávajú nezávislé a nestranné súdy.

Územnú samosprávu tvorí obec a vyšší územný celok⁴. Právna úprava územnej samosprávy na oboch úrovniach vychádza z rešpektovania samosprávneho pôsobenia obcí (miest) a ich orgánov. Samosprávne kraje nepredstavujú nadriadenú úroveň samosprávy voči obecnej samospráve⁵.

Hlavnými aktérmi v oblasti migrácie a azylu na Slovensku sú, tak ako v roku 2008, nasledujúce tri ministerstvá. V oblasti legálnej a nelegálnej migrácie a azylu je príslušným najmä rezort Ministerstva vnútra SR prostredníctvom Migračného úradu MV SR a Úradu hraničnej a cudzineckej polície MV SR⁶. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR⁷ má vo svojej pôsobnosti prostredníctvom špecifického odboru⁸ zriadeného v roku 2007 oblasť pracovnej migrácie a integrácie cudzincov. Ďalšou oblasťou činnosti MPSVR SR je aj

¹ čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných ústavným zákonom č. 244/1998 Z. z., ústavným zákonom č. 9/1999 Z. z., ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z., ústavným zákonom č. 140/2004 Z. z. a ústavným zákonom č. 323/2004 Z. z.

² čl. 3 Ústavy SR.

³ čl. 101 Ústavy SR.

⁴ čl. 64 Ústavy SR.

⁵ Machajová a kol.: Všeobecné správne právo, 3. aktualizované vydanie, Bratislava 2009, s. 113, zák. č. 416/2001 Z. z. prešlo v piatich etapách (v rokoch 2002 - 2004) z ministerstiev, z krajských úradov a z okresných úradov takmer štyristo pôsobností na obce a na samosprávne kraje.

⁶ Ministrom vnútra bol v roku 2009 Robert Kaliňák (SMER – Sociálna demokracia).

⁷ Ministerkou práce, sociálnych vecí a rodiny bola v roku 2009 Viera Tomanová (SMER – Sociálna demokracia).

⁸ OMIC MPSVR SR (v rámci Sekcie medzinárodných vzťahov MPSVR SR).

sociálna starostlivosť o maloletých bez sprievodu a o iné kategórie cudzincov, azylantov a pod. Ministerstvo zahraničných vecí SR⁹ je prostredníctvom zastupiteľských úradov SR v zahraničí zodpovedné za vydávanie víz a preberanie žiadostí o udelenie povolenia na pobyt na území SR. Taktiež asistuje pri návratoch maloletých cudzincov a pri príprave readmisných dohôd.

Detailnejšie informácie o štruktúre politického a právneho systému v oblasti migrácie a azylu je možné nájsť v Štúdiu EMS o organizácii azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike¹⁰ a vo Výročnej správe EMS o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 v Slovenskej republike¹¹.

V roku 2009 nedošlo v porovnaní s rokom 2008 k žiadnym významnejším zmenám štruktúry politického systému alebo inštitucionálneho kontextu, čo sa týka oblasti migrácie a azylu okrem zriadenia Riadiaceho výboru pre migráciu a integráciu cudzincov, ktorý je koordinačným, medziinštitucionálnym, odborným a iniciatívnym orgánom SR v oblasti migrácie a integrácie cudzincov. Ďalšie informácie ohľadom riadiaceho výboru pre migráciu a integráciu cudzincov sa nachádzajú v časti 2.2 a 3.7.2 správy.

1.2 Všeobecný právny rámec v oblasti migrácie a azylu na Slovensku

Slovenská republika patrí medzi krajiny, kde sa uplatňuje tzv. kontinentálny systém práva, preto aj tvorba práva nielen v oblasti migrácie a azylu je ústavou a zákonmi upravený postup štátnych orgánov alebo orgánov územnej samosprávy, ktorého cieľom je vznik, zmena alebo zánik normatívnych právnych aktov alebo ich častí, obsahujúcich právne normy s univerzálnou alebo lokálnou pôsobnosťou¹². Prameňmi práva sú ústava a ústavné zákony

⁹ Ministrom zahraničných vecí SR bol do 26. januára 2009 Ján Kubiš (SMER – Sociálna demokracia). 26. januára 2009 prezident Ivan Gašparovič vymenoval nového ministra zahraničných vecí Miroslava Lajčáka.

¹⁰ Grethe Guličová, Bargerová, *Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike*, Európska migračná sieť, Bratislava, 2008, dostupné na webovej stránke: <http://www.europska-migracna-siet.sk> (citované dňa 28. 1. 2010).

¹¹ Bargerová, Številová, *Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 Slovenská republika*, Európska migračná sieť, Bratislava, jún 2009, dostupná na <http://www.europska-migracna-siet.sk> (citované dňa 28. 1. 2010).

¹² Prusák, *Teória práva*, Bratislava, 2001, s. 184.

(právne normy najvyššej právnej sily), zákony, nariadenia vlády SR, všeobecne záväzné právne predpisy ministerstiev a iných ústredných orgánov štátnej správy, všeobecne záväzné nariadenia obecných (mestských) zastupiteľstiev, rozhodnutia prezidenta SR, rozhodnutia (nálezy, rozsudky a uznesenia) Ústavného súdu SR, v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy SR sem zaraďujeme aj medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na vykonanie ktorých nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. V zmysle čl. 7 ods. 2 Ústavy SR prednosť pred zákonmi majú aj právne záväzné akty ES/EÚ. Je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutia všeobecných súdov (súdne precedensy) na rozdiel od krajín, kde sa uplatňuje tzv. systém common law, nepredstavujú v Slovenskej republike prameň práva¹³.

Najdôležitejšie právne normy, upravujúce oblasť migrácie a azylu, sú: Ústava SR, zákon o pobyte cudzincov¹⁴, zákon o azyle¹⁵, zákon o službách zamestnanosti¹⁶, Zákonník práce¹⁷, zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní¹⁸, zákon o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele¹⁹, zákon o sociálnom poistení²⁰, zákon o štátnom občianstve²¹, Občiansky súdny poriadok²², zákon o správnom konaní²³, Trestný zákon²⁴, zákon o pomoci v hmotnej núdzi²⁵, školský zákon²⁶, zákon o vysokých školách²⁷, zákon o zdravotnom poistení²⁸, zákon

¹³ Cibulka, Posluch, *Štátne právo Slovenskej republiky*, Bratislava, 2003, s. 134-136.

¹⁴ zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov v znení neskorších predpisov.

¹⁵ zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle v znení neskorších predpisov.

¹⁶ zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁷ zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

¹⁸ zákon 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹⁹ zákon 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁰ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

²¹ zákon č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

²² zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

²³ zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov.

²⁴ zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

²⁵ zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁶ zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁷ zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁸ zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

o rodine²⁹, zákon o cestovných dokladoch³⁰, zákon o ochrane štátnej hranice³¹, zákon o správnych poplatkoch,³² atď. Práva a povinnosti cudzincov sú ďalej upravené širokou škálou právnych predpisov pre jednotlivé oblasti ich života na území Slovenskej republiky³³.

Viac detailov k tejto problematike je uvedených aj vo Výročnej správe EMS o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008³⁴.

2. Politický, legislatívny a inštitucionálny vývoj v oblasti migrácie a azylu

2.1 Všeobecný politický vývoj v roku 2009

Od roku 2006 vládne v Slovenskej republike koalícia zostavená z troch parlamentných strán SMER – sociálna demokracia, Hnutie za demokratické Slovensko (HZDS) a Slovenská národná strana (SNS).

V súčasnosti má vláda 16 členov: predsedu, štyroch podpredsedov, (ktorí sú zároveň ministrami vnútra, školstva a spravodlivosti, štvrtým podpredsedom vlády³⁵ je člen vlády bez kresla, čiže nie je zároveň poverený riadiť niektoré ministerstvo) a 11 ministrov. Dňa 26. januára 2009 prezident Ivan Gašparovič prijal demisiu ministra zahraničných vecí Jána Kubiša, ktorý prijal post výkonného tajomníka Európskej hospodárskej komisie OSN. Novým ministrom zahraničných vecí sa stal Miroslav Lajčák, ktorý pôsobil ako Vysoký predstaviteľ medzinárodného spoločenstva a špeciálny predstaviteľ Európskej únie v Bosne a Hercegovine. Posty ministrov ostatných rezortov relevantných z pohľadu migrácie a azylu

²⁹ zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³⁰ zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

³¹ zákon č. 477/2003 Z. z. o ochrane štátnej hranice v znení neskorších predpisov.

³² zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

³³ napríklad: zákon č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, vyhláška MŠ SR č. 207/1993 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o rovnocennosti dokladov o vzdelaní a o podmienkach uznania rovnocennosti dokladov o vzdelaní vydaných zahraničnými základnými a strednými školami atď.

³⁴ Bargerová, Številová, *Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 Slovenská republika*, Európska migračná sieť, Bratislava, jún 2009, dostupná na <http://www.europska-migracna-siet.sk> (citované dňa 28. 1. 2010).

³⁵ podpredseda vlády SR pre vedomostnú spoločnosť, európske záležitosti, ľudské práva a menšiny.

(vnútra a práce, sociálnych vecí a rodiny) ostali oproti roku 2008 nezmenené.

V roku 2009 došlo k viacerým udalostiam na politickej scéne.

V marci a apríli³⁶ 2009 sa uskutočnili v poradí tretie priame voľby prezidenta Slovenskej republiky. Ich víťazom sa stal úradujúci prezident Ivan Gašparovič, ktorý v druhom kole porazil opozičnú kandidátku Ivetu Radičovú. Časť voličov absolvovala v apríli aj doplňujúce voľby do samospráv obcí a miest.

Začiatkom júna³⁷ sa uskutočnili voľby do Európskeho parlamentu. Účasť voličov dosiahla 19,64%, čo bola najnižšia účasť v Európskej únii³⁸.

V novembri³⁹ sa uskutočnili komunálne voľby do vyšších územných celkov (VÚC).

Témy migrácie a azylu však nefigurovali ako nosné témy politických diskusií počas predvolebných kampaní.

2.2 Prehľad hlavných politických a legislatívnych diskusií v súvislosti s migráciou a azylom

V súvislosti s migráciou a azylom v roku 2009, došlo v tejto oblasti na rezortnej úrovni oproti roku 2008 k niekoľkým zmenám.

MPSVR SR vypracovalo v roku 2009 Koncepciu integrácie cudzincov v SR, ktorá navrhuje legislatívne, organizačné, koncepčné a praktické opatrenia, definuje hlavné ciele a nástroje integračnej politiky SR a mechanizmy pre spoluprácu a koordináciu aktivít hlavných subjektov v tejto oblasti. Na jej vypracovaní sa podieľalo 5 pracovných podskupín Medzirezortnej komisie pre oblasť pracovnej migrácie a integrácie cudzincov (MEKOMIC) pod vedením MPSVR SR (skupina pre legislatívne otázky a pobyt, skupina pre zamestnanosť a prístup na trh práce, skupina pre zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie, skupina pre vzdelávanie a skupina pre bývanie).

³⁶ Prvé kolo prezidentských volieb sa uskutočnilo dňa 21. 3. 2009. Do druhého kola, ktoré sa konalo dňa 4. 4. 2009, postúpili prví dvaja najúspešnejší kandidáti z prvého kola.

³⁷ Na Slovensku sa uskutočnili voľby do EP dňa 6. júna 2009.

³⁸ European Parliament, Results of the 2009 European elections, dostupné na: http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/elections2009/en/turnout_en.html (citované dňa 28. 1. 2010).

³⁹ 14. novembra 2009 občania SR po tretí raz v novodobej histórii krajiny vybrali poslancov a predsedov samosprávnych krajov.

Vláda SR schválila samotnú Konceptiu integrácie cudzincov v Slovenskej republike uznesením č. 338 zo 6. mája 2009. V tejto súvislosti MPSVR SR usporiadalo 29. 6. 2009 v Bratislave konferenciu “Integrácia cudzincov na Slovensku: od koncepcie k implementácii”, ktorej zámerom bola prezentácia novo prijatej Konceptie integrácie cudzincov v SR z hľadiska ďalších praktických krokov a implementácie integračných opatrení⁴⁰. OMIC MPSVR SR, aj na základe účasti a diskusie hlavných kľúčových hráčov, prijal viaceré konkrétne závery a odporúčania⁴¹. Konferencia, na ktorej sa zúčastnili aj viacerí medzinárodní odborníci, bola i záverečnou fázou národného projektu „Vypracovanie analýz a odporúčaní pre tvorbu Konceptie integrácie cudzincov v SR“, realizovaného v rámci finančnej podpory z Európskeho fondu pre integráciu (EIF)⁴². Ďalšie informácie ohľadom Konceptie integrácie cudzincov v SR sú uvedené v časti 3. 7 venovanej integrácii.

O konkrétnych možnostiach implementácie integračných opatrení, možnostiach zintenzívnenia spolupráce jednotlivých rezortov, úlohách z nej vyplývajúcich pre ústredné orgány štátnej správy a a spolupracujúce inštitúcie, ako aj o zapojení orgánov územnej samosprávy do procesu integrácie cudzincov sa diskutovalo na ďalších zasadnutiach MEKOMIC-u a stretnutiach s predstaviteľmi komúní cudzincov v decembri 2009. Diskusia sa orientovala aj na problematiku zdravotného poistenia a prístupu rôznych kategórií cudzincov k zdravotnej starostlivosti.

V roku 2009 bol zriadený Riadiaci výbor pre migráciu a integráciu cudzincov (ďalej len „riadiaci výbor“), ktorý je zodpovedný za implementáciu a monitorovanie úloh vyplývajúcich z Konceptie integrácie cudzincov v SR a z Konceptie migračnej politiky⁴³. Riadiaci výbor je zodpovedný za koordináciu politík a stanovísk jednotlivých rezortov smerom k EÚ a iným medzinárodným organizáciám. Predsedom riadiaceho výboru je riaditeľ Migračného úradu MV SR. Riadiaci výbor je zložený zo stálych členov – zástupcov relevantných ministerstiev a verejných inštitúcií – a ad hoc členov vrátane mimovládnych a medzinárodných organizácií. Organizačnou súčasťou výboru sú odborné pracovné skupiny, ktoré sú základné a tematicky

⁴⁰ Ďalšie informácie k tejto téme sa nachádzajú v kapitole 3. 7. 1 bod I (h) správy.

⁴¹ Závery a odporúčania, ktoré boli prijaté na konferencii sú uverejnené na webovej stránke: <http://www.employment.gov.sk/index.php?SMC=1&id=16552> (citované dňa 10. 2. 2010).

⁴² V rámci tohto projektu boli zároveň finančne podporené aj pracovné stretnutia a okrúhle stoly v prípravnej fáze tvorby dokumentu, tlačová konferencia organizovaná s cieľom prezentácie vládou schváleného dokumentu, ak aj príprava a tlač dokumentu v slovenskom a anglickom jazyku vo forme knižnej publikácie a CD.

⁴³ Ďalšie informácie k tejto téme sú dostupné v kapitole 3. 7. 2.

zamerané pracovné orgány riadiaceho výboru. Odborné pracovné skupiny (ďalej len „OPS“) plnia úlohy vyplývajúce z Koncepcie migračnej politiky a Koncepcie integrácie cudzincov alebo sa podieľajú na implementácii oboch koncepcií za príslušnú oblasť. Celkovo je vytvorených šesť OPS (OPS č. 1 pre legálnu migráciu, OPS č.2 pre nelegálnu migráciu, readmisiu a návraty, OPS č. 3 pre víza, OPS č. 4 pre azyl, OPS č. 5 pre integráciu cudzincov, OPS č. 6 pre migráciu a rozvoj)⁴⁴. V roku 2009 zasadal riadiaci výbor dvakrát.

Ďalšími odbornými diskusiami, mediálnymi aktivitami alebo inými činnosťami, ktoré nemali politický charakter, avšak taktiež vo väčšej alebo menšej miere ovplyvnili vývoj v oblasti integrácie cudzincov, pracovnej migrácie alebo azylu boli nasledovné udalosti (ďalšie informácie v súlade so špecifikáciou sú uvedené v kapitole 3):

Od apríla do decembra 2009 realizovala IOM Výskumný projekt „Migrácia v Slovenskej republike po vstupe do EÚ (2004 – 2008)“⁴⁵, ktorý sa skladal z nasledovných aktivít – 1. výskum migračných trendov a vývoj migračnej politiky na Slovensku, 2. reprezentatívny prieskum verejnej mienky a 3. prezentácia výskumných správ z oboch spomínaných aktivít na tlačovej konferencii a na verejnej diskusii, ktorú uskutočnila IOM pod názvom „Migrácia v Slovenskej republike v roku 2009“ dňa 17. 12. 2009 za účasti odborníkov zo štátnej správy, akademickej, vedeckej sféry ako aj zástupcov cudzincov žijúcich na Slovensku. V rámci konferencie boli zaradené aj dva diskusné panely na témy „Aký postoj máme na Slovensku k migrantom“ a „Sme na Slovensku pripravení prijímať migrantov?“.

Od júna 2007 do júna 2010 prebieha projekt „Zvyšovanie bezpečnosti verejného zdravia pozdĺž novej východnej hranice EÚ,“ ktorého cieľom je minimalizovať riziká ohrozujúce verejné zdravie, budovať kapacity pracovníkov ochrany hraníc a zdravotníckeho personálu, ako aj prispieť k napĺňaniu jedného zo základných ľudských práv – práva migrantov na zdravotnú starostlivosť. Na implementácii projektu spolupracujú členské štáty EÚ Maďarsko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko ako aj Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb

⁴⁴ Čl. 7 Štatútu Riadiaceho výboru pre migráciu a integráciu cudzincov.

⁴⁵ Téma migrácie nebola takmer vôbec prítomná v rámci akademického štúdia a výskumu a v SR bol doposiaľ realizovaný iba minimálny počet výskumných štúdií, ktoré by sa venovali všeobecnému rozboru zahraničnej migrácie alebo jej špecifickým aspektom. Ďalšie informácie o tomto projekte sú dostupné na webovej stránke: <http://www.iom.sk/sk/aktivity/integracia-migrantov/aktualne-projekty/17-migracia-v-slovenskej-republike-po-vstupe-do-eu-2004-2008-analyza-migracnych-trendov-a-postojov-verejnosti-k-otazkam-migracie-a-integracie-cudzincov> (citované dňa 10.2.2010).

(ECDC), agentúra FRONTEX a Svetová zdravotnícka organizácia v Európe.⁴⁶ Jedným zo špecifických cieľov projektu je aj minimalizovať riziká ohrozujúce verejné zdravie vyplývajúce z migrácie pozdĺž hraníc rozšírenej Európskej únie.

Nadácia Milana Šimečku zorganizovala v poradí 4. ročník festivalu „Týždeň nových menšín“, ktorý sa konal od 19. do 25. 10. 2009 v Bratislave. Festival pozostával z diskusií, prezentácií, premietaní filmov a bol určený širokej verejnosti a študentom vysokých škôl. Jeho cieľom bolo zvýšiť informovanosť o migrácii a nových komunitách na Slovensku a podporiť vzájomný dialóg.⁴⁷

Dňa 8. 10. 2009 sa uskutočnilo druhé stretnutie Národného konventu o Európskej únii k téme „Migrácia a jej dôsledky.“⁴⁸ Účastníci konventu sa venovali najmä problematike transnacionálnej migrácie či otázkam týkajúcich sa ochrany štátnych hraníc, ale aj socioekonomickým dôsledkom tohto fenoménu⁴⁹.

Nitriansky samosprávny kraj, ktorý je ako jediný vyšší územný celok na Slovensku zapojený do projektu OPENCities organizoval verejnú diskusiu „Migranti – ľudia, ktorí žijú medzi nami“ dňa 17. 6. 2009 v Nitre za účelom otvorenia problematiky integrácie cudzincov v Nitrianskom kraji.

Košický samosprávny kraj⁵⁰ realizoval od mája do decembra 2009 projekt „IKAROS – informačné kampane realizované otvorením sociálneho dialógu štátnych príslušníkov tretích krajín s legálnym pobytom na území Slovenskej republiky, odborníkov a mládeže na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja“⁵¹. Informačné kampane sa uskutočnili na desiatich stredných školách, ktorých zriaďovateľom je Košický samosprávny kraj. Cieľovou skupinou boli zväčša študenti maturitných ročníkov,

⁴⁶ Ďalšie informácie o projekte sú dostupné na webovej stránke: <http://www.iom.sk/sk/aktivity/ine-aktivity/aktualne-projekty/21-zvysovanie-bezpecnosti-verejneho-zdravia-pozdlz-novej-vychodnej-hranice-eu> (citované dňa 10. 2. 2010).

⁴⁷ Ďalšie informácie o festivale „Týždeň nových menšín“ sú dostupné na webovej stránke <http://www.nadaciamilanasimecku.sk/index.php?id=142> (citované dňa 12. 10. 2010).

⁴⁸ Ďalšie informácie sú dostupné na <http://www.euractiv.sk/buducnost-eu/clanok/mzv-sr-narodny-konvent-o-eu-riesi-problematiku-migracie> (citované dňa 2. 2. 2010).

⁴⁹ Národný konvent už tretí rok pripravuje Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela (UMB) v spolupráci s Úradom vlády SR a Ministerstvom zahraničných vecí SR.

⁵⁰ Referát krízového riadenia a komunitných projektov na Úrade Košického samosprávneho kraja.

⁵¹ Ďalšie informácie sú dostupné na <http://www.vucke.sk/apir/sk/Stranky/Article.aspx?ID=753> (citované dňa 10. 2. 2010).

ktorí svojou vyspelosťou dokážu chápať problém vo všeobecnej rovine a vedia sa vžiť do situácie, kedy by sa mohli stať migrantmi v inej krajine.

V novembri 2009 začala Slovenská humanitná rada realizovať projekt „Mosty k tolerancii V“, ktorého hlavným cieľom je prostredníctvom interaktívnych osvetových prednášok efektívne prispieť k predchádzaniu rozličných foriem diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných prejavov intolericie voči utečencom zo strany majoritného obyvateľstva Slovenskej republiky.⁵²

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva uskutočnilo výskum „Vnímanie ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania u dospelaj populácie v SR“, v rámci ktorého sa sledovali názory a postoje obyvateľov Slovenska k špecifickým skupinám obyvateľstva, ako aj k prisťahovalectvu.⁵³

V rámci Sociologického ústavu Slovenskej akadémie vied bol publikovaný príspevok týkajúci sa pracovnej migrácie zo Slovenska⁵⁴.

Vedecky sa téme migrácie a azylu v roku 2009 nevenovala dostatočná pozornosť, aj vzhľadom na to, že tieto dve oblasti v čase dopadov globálnej hospodárskej krízy nefigurovali medzi nosnými témami.

Z monitorovania médií vyplýva, že slovenské médiá v roku 2009 informovali o fenoméne migrácie v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi síce vo zvýšenej miere, naďalej je však možné konštatovať, že v porovnaní s ostatnými témami, je téma migrácie a azylu v SR stále málo diskutovanou.

V roku 2009 sa v médiách v súvislosti so zamestnávaním cudzincov⁵⁵ na Slovensku vyskytli

⁵² Ďalšie informácie sú dostupné na webovej stránke: <http://www.shr.sk/index.htm> (citované dňa 2. 2. 2010).

⁵³ Chaloupka, V., Kotvanova, A., Münchnerová, Vnímanie ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania u dospelaj populácie v SR (záverečná správa z výskumu), Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Bratislava, 2009, s. 25. Údaje uverejnené v Správe sú za rok 2008, vzhľadom na to, že v čase písania tejto správy neboli údaje za rok 2009 ešte spracované.

⁵⁴ Bahna, M.: Pracovná migrácia zo Slovenska po vstupe do EÚ v kontexte krajín EÚ, text bol prezentovaný na Workshope Interkultúrny dialóg a migrácia organizovanom Centrom pre európsku politiku 24.1.2008 v Trenčianskych Tepliciach. Dátum publikovania na Internete: 16.12.2009, text je dostupný na webovej stránke: http://www.sociologia.sav.sk/cms/uploaded/1216_attach_Pracovna_migracia_zo_Slovenska_v_kontexte_EU_10.pdf (citované dňa 10. 2010).

príspevky len sporadicky a venovali sa najmä problematike povolení na zamestnanie pre štátnych príslušníkov z tretích krajín⁵⁶, po prijatí smernice o vysokokvalifikovanom zamestnávaní, bol publikovaný príspevok o tzv. modrých kartách⁵⁷. V súvislosti so zamestnávaním médiá upozorňovali najmä na dopady hospodárskej krízy vo vzťahu k trhu práce a k zvyšujúcej sa nezamestnanosti samotných občanov SR. Média informovali o prípadoch vyhostených nelegálne pracujúcich príslušníkoch tretích krajín zo Slovenska⁵⁸ a o zaistení nelegálnych migrantov na slovensko-ukrajinskej hranici⁵⁹.

Médiá venovali viac pozornosti problematike udeľovania azylu⁶⁰ a presídľovania⁶¹, ako politike EÚ v oblasti migrácie a azylu⁶², ktorej bol venovaný len minimálny priestor. V médiách sa vyskytli správy súvisiace s implementáciou projektov financovaných z fondov Všeobecného programu Solidarita a riadenie migračných tokov na roky 2007-2013, ktoré realizovali mimovládne alebo medzinárodné organizácie: Migračné informačné centrum IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu (MIC)⁶³, príručky o migrácii a azyle⁶⁴, program Dobrovoľných asistovaných návratov⁶⁵. V oblasti legálnej migrácie sa vyskytla informácia o úspešných cudzincoch - športovcoch, ktorí reprezentujú Slovensko⁶⁶ a správy súvisiace

⁵⁵ Inštitút zamestnanosti, Migrovanie za prácou na Slovensko bude pokračovať, publikované dňa 23. 7. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://www.iz.sk/sk/partneri/migration/seminar-migracia-na-slovensko> (citované dňa 13. 2. 2010).

⁵⁶ Slovenský rozhlas, Pracovné povolenia pre ľudí z tretích krajín, 6.2.2009, Slovenský rozhlas, Modré karty, 26.5.2009.

⁵⁷ Slovenský rozhlas, Modré karty, 26.5.2009.

⁵⁸ Slovenská televízia, *Cudzinci pracujúci na Slovensku*, 3. 6. 2009; Televízia JOJ, *Spoved' vyhostenej Ukrajinky*, 16. 8. 2009, Vyhostené Ukrajinky, 11. 10. 2009.

⁵⁹ Napr., SITA, *Na hranici s Ukrajinou zadržali 31 migrantov*, Hospodárske noviny, 28. 3. 2009.

⁶⁰ Napr. Habrmanová, S., *Údajný terorista nedostal azyl*, Hospodárske noviny, 29.10.2009; Slovenský rozhlas, *Zamietli žiadosť o azyl*, 28. 10. 2009.

⁶¹ Napr. Kováčová, M., *Do Humenného príde sto Palestínčanov*, SME, 21. 7. 2009; TASR, *Na Slovensko mieri stovka palestínskych utečencov*, aktualne.sk, 20.7.2009.

⁶² Barrot, J., (*Názor*) *Migranti a utečenci: aká je reakcia Európy?*, Hospodárske noviny, 19. 6. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://hnonline.sk/c1-37496250-migranti-a-utecenci-aka-je-reakcia-europy> (citované dňa 2. 2. 2010), Slovenský rozhlas, *O azyl v EÚ usilovalo 240 000 ľudí*, 10. 5. 2009.

⁶³ Napr. Televízia TA3, *Migračné informačné centrum*, 29. 5. 2009.

⁶⁴ Napr. TASR, *Vzdelávacia príručka o migrácii a azyle bude na internete do 10. mája*, oPeniazoch.sk, 2. 5. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://openiazoch.zoznam.sk/info/zpravy/zprava.asp?NewsID=76060> (citované dňa 2. 2. 2010).

⁶⁵ Napr., Slovenský rozhlas, *Program dobrovoľného návratu migrantov späť do vlasti*, 17. 8. 2009; SITA, *Na Slovensku budú migrantov lákať domov bilbordy*, WEBNOVINY, 17. 8. 2009; ČTK, *Dobrovoľne sa vrátia zo Slovenska do vlasti desiatky cudzincov*, Pravda, 20. 12. 2009, dostupné na webovej stránke: http://spravy.pravda.sk/dobrovolne-sa-vratia-zo-slovenska-do-vlasti-desiatky-cudzincov-pwk-/sk_domace.asp?c=A091220_165005_sk_domace_p29 (citované dňa 2. 2. 2010).

⁶⁶ Napr. Macek, E., *Stavili sme na cudzincov. Tí nám získavajú medaily*, Hospodárske noviny, 24. 2. 2009.

s novo prijatou koncepciou integrácie cudzincov a jej dôsledkami⁶⁷.

Na záver tejto podkapitoly je možné skonštatovať, že v roku 2009 bola napriek zvýšenému záujmu médií o niektoré aspekty migrácie a azylu oproti roku 2008, ako aj napriek prijatiu koncepcie integrácie cudzincov v SR, zrejma absencia širšej verejnej diskusie o azylovej, migračnej a integračnej politike štátu.

2.3 Inštitucionálny vývoj v oblasti migrácie, integrácie a azylu

V tejto oblasti neboli oproti roku 2008 zaznamenané žiadne zmeny.

3. Špecifický vývoj v oblasti azylu a migrácie

3.1 Kontrola a monitorovanie príst'ahovalectva

3.1.1 Európsky pakt o príst'ahovalectve a azyle

II(c) usilovať o predchádzanie rizík spojených s nelegálnym príst'ahovalectvom

Slovenská republika naďalej pokračovala v budovaní systému fyzickej a technickej ochrany štátnej hranice s Ukrajinou, ktorá je vonkajšou hranicou Schengenského priestoru. Južná časť štátnej hranice s Ukrajinou je vybavená automatickým detekčným systémom odhaľujúcim nedovolené prekročenie tejto hranice. V súčasnosti sa pokračuje v budovaní technickej ochrany severného úseku štátnej hranice s Ukrajinou, na ktorom má byť vybudovaný tzv. „virtuálny plot“, ktorý automaticky detekuje nedovolené prekročenie hranice. V roku 2009 bol spustený do prevádzky pilotný projekt v dĺžke 3,5 kilometra.

⁶⁷ Napr. Kováčová, M., *Cudzincov si nepúšťame k telu*, SME, 19. 12. 2009, dostupné na <http://www.sme.sk/c/5161031/cudzincov-si-nepustame-k-telu.html> (citované dňa 2. 2. 2010); Internetoviny.sk, *Konferencia „Integrácia cudzincov na Slovensku: od koncepcie k implementácii“*, 4. 7. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://www.internetoviny.sk/spravy-z-domova/531-konferencia-integracia-cudzincov-na-slovensku-od-koncepcie-k-implementacii.html> (citované dňa 2. 2. 2010).

Slovenská republika pokračovala v skvalitňovaní technického zariadenia slúžiaceho na vykonávanie hraničnej kontroly. V rámci pilotného projektu boli všetky hraničné priechody vybavené čítačkou elektronických cestovných pasov a pre potreby hraničnej polície boli dodané nové technické prostriedky slúžiace na odhaľovanie falošných a pozmenených cestovných dokladov. Na prelome rokov 2009 a 2010 sa plánuje dodanie nových informačných systémov slúžiacich v boji proti nelegálnej migrácii (MIGRA). Podstatou tohto systému má byť softvér umožňujúci vykonávanie analytických činností súvisiacich s nelegálnou migráciou.

V praktickej rovine v súvislosti s opatreniami na predchádzanie nelegálneho prisťahovalectva prebieha spolupráca medzi policajnými zložkami členských štátov EÚ na bilaterálnej a multilaterálnej úrovni formou členstva v analytických súboroch EUROPOL-u, formou členstva v INTERPOL-e a aktívnou účasťou na iniciatívach COSPOL.

Slovenská republika sa aktívne podieľa na spoločných aktivitách organizovaných agentúrou FRONTEX.

Ďalšie informácie sa nachádzajú v časti 3.1.1. III (d).

Legislatívny vývoj

Návrh novely zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý predložil na 172. rokovaní vlády dňa 30. 9. 2009 podpredseda vlády SR a minister vnútra Slovenskej republiky, bol schválený Národnou radou SR 1. 12. 2009, s tým že účinnosť nadobudne dňa 15. 1. 2010.⁶⁸

Zmeny, ktoré sa novelou zavádzajú, sa týkajú troch oblastí: zmeny v udeľovaní víz, zmeny v udeľovaní jednotlivých druhov pobytov a v administratívnom vyhostovaní a zaistení cudzincov. Zmeny reagujú na vízový kódex Spoločenstva úpravou udeľovania víz, týkajú sa tiež udeľovania povolenia na prechodný pobyt a v neposlednom rade súvisia s potrebou transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (ďalej len "návratová smernica"). V súlade so záväzkom Paktu bod 2 nelegálne prisťahovalectvo, písmeno c) dochádza k úprave

⁶⁸ Zákona č. 594/2009 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol publikovaný v Zbierke zákonov v číastke 199/2009 dňa 31. 12. 2009.

pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín. Novela zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov, schválená parlamentom 1. 12. 2009, upravuje okruh cudzincov, ktorým sa bude udeľovať prechodný pobyt na účel podnikania – tento druh pobytu bude možné udeliť aj osobám konajúcim v mene obchodnej spoločnosti alebo družstva.

Pri prechodnom pobyte na účel zamestnania sa upravuje, aby určité skupiny cudzincov (prevažne pôjde o cudzincov, ktorí sú vyslaní na územie Slovenskej republiky), nemuseli do 90 dní pobytu žiadať o povolenie na pobyt (budú môcť pracovať hneď po príchode na naše územie a žiadosti o udelenie povolenia na prechodný pobyt na účel zamestnania si podajú na policajnom útvere). Obdobný postup (nevyžadovanie povolenia na pobyt do 90 dní od vstupu) sa upravuje aj pri študentoch a cudzincoch vykonávajúcich osobitnú činnosť. Títo cudzinci budú oprávnení vstúpiť na územie SR (a zdržiavať sa na ňom max. 90 dní) na základe udeleného víza. Podľa predchádzajúcej úpravy museli žiadať o povolenie na pobyt pred vstupom na územie SR.

V rámci konania o udelenie povolenia na trvalý pobyt novela upravuje zjednotenie niektorých ustanovení s obdobnými ustanoveniami pri udeľovaní prechodného, resp. tolerovaného pobytu. Ide napr. o doplnenie dôvodov na zamietnutie žiadosti o udelenie povolenia na trvalý pobyt.

Pri tolerovanom pobyte z dôvodu rešpektovania súkromného a rodinného života cudzinca sa explicitne uvádza, ktoré kategórie cudzincov nemôžu požiadať o tento druh pobytu. Ide o cudzincov, ktorí spĺňajú podmienky na udelenie iného druhu pobytu. Taktiež sa zavádzajú nové dôvody, kedy sa pobyt cudzinca považuje za tolerovaný na území Slovenskej republiky. Okrem toho sa cudzinec nemôže odvolať proti udeleniu a predĺženiu tolerovaného pobytu; teda *de facto* proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovuje jeho žiadosti.

Úprava zákona o pobyte cudzincov v rámci transpozíčnej lehoty sa predpokladá aj v súvislosti s transpozíciou smernice Rady 2009/50/ES z 25. mája 2009 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania (ďalej len „smernica o vysokokvalifikovaných pracovníkoch“).⁶⁹ Smernica o vysokokvalifikovaných pracovníkoch zavádza modré karty EÚ pre štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania a upravuje podmienky vstupu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú ich držiteľmi a ich rodinných príslušníkov na

⁶⁹ Ú. v. EÚ L 155, 18.6.2009.

územie členských štátov⁷⁰. Ďalšie legislatívne zmeny bude potrebné realizovať v súvislosti s transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov⁷¹ (ďalej len “smernica o sankciách voči zamestnávateľom”) v rámci transpozičnej lehoty do 20. júla 2011⁷².

II(h) rozhodnutie o vyhostení prijaté jedným členským štátom by malo byť uplatniteľné na celom území EÚ a mal by byť urobený záznam o tomto rozhodnutí v Schengenskom informačnom systéme (SIS /implementácia smernice 2001/40/ES/)

V podmienkach Slovenskej republiky v súlade so zámerom smernice Rady 2001/40/ES z 28. mája 2001 o vzájomnom uznávaní rozhodnutí o vyhostení štátnych príslušníkov tretích krajín sa plne uplatňujú ustanovenia, podľa ktorých je rozhodnutie o vyhostení prijaté niektorým členským štátom EHP uplatniteľné v SR.

Správa o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009 za rok 2008⁷³ (ďalej len “správa”) konštatovala kvalitatívny nárast úrovne policajnej spolupráce v boji proti trestnej činnosti a zefektívnenie pátrania po osobách a veciach prostredníctvom SIS-u.

Pre porovnanie bolo Slovenskou republikou k 1. 9. 2008 vložených 2954 platných záznamov do SIS-u podľa čl. 96 za účelom odopretia vstupu občanom tretích krajín.⁷⁴ Celkovo bolo k dátumu 1. 1. 2010 vložených 2798 záznamov Slovenskou republikou do SIS-u podľa čl. 96 Schengenského Dohovoru pre účely odopretia vstupu⁷⁵. V roku 2009 bolo celkom vydaných 1235 rozhodnutí o administratívnom alebo súdnom vyhostení. Išlo o cudzincov, ktorým bolo vydané rozhodnutie o administratívnom alebo súdnom vyhostení vrátane cudzincov

⁷⁰ V rámci transpozičnej lehoty do 19. 6. 2011.

⁷¹ Ú. v. EÚ L 168, 30. 6. 2009.

⁷² Ďalšie informácie sa nachádzajú na str. 17.

⁷³ Správa o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky na roky 2008-2009 bola schválená Vládou SR uznesením č. 217 z 18. marca 2009 a je dostupná na [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/085AD33A2BD4D183C125759A00364111/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/085AD33A2BD4D183C125759A00364111/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 27. 11. 2009).

⁷⁴ Správa ďalej uvádza, že v období od 1. 9. 2007 do 31. 12. 2008 bolo úspešne vypátraných 438 osôb, na ktoré bol vydaný európsky zatýkací rozkaz zo strany slovenských súdov. Na druhej strane SR zadržala 144 osôb, na ktoré bol vydaný európsky zatýkací rozkaz zo strany súdov ostatných členských štátov EÚ.

⁷⁵ Informácie poskytnuté ÚHCP MV SR.

zadržaných útvarom susedného štátu, resp. letecky akýmkoľvek iným štátom a odovzdaných na územie SR na základe readmisnej dohody. Celkovo bolo v roku 2009 vykonaných 953 rozhodnutí z toho 15 rozhodnutí vydaných v roku 2008 a 938 rozhodnutí vydaných v roku 2009⁷⁶.

III(a) účinnejšia kontrola pozemných, námorných a vzdušných hraníc⁷⁷

Strednodobým a dlhodobým plánovacím dokumentom v oblasti ochrany štátnych hraníc Európskej únie, ktorý nadväzuje na Schengenský akčný plán pre zabezpečenie vstupu Slovenskej republiky do Schengenského priestoru⁷⁸ je v podmienkach SR Národný plán riadenia ochrany štátnych hraníc Slovenskej republiky⁷⁹ (ďalej len "národný plán") prijatý na obdobie rokov 2007 - 2013, ktorý na základe schengenského hodnotenia vypracoval ÚHCP MV SR. Národný plán schválila vláda dňa 30. mája 2007 uznesením č. 465/2007.

Národný plán rieši dve etapy a to obdobie do plného zapojenia sa do schengenskej spolupráce a obdobie po zrušení kontrol na vnútorných hraniciach.

V rámci druhej etapy sa Slovenská republika zaviazala, že vybuduje plne funkčný systém technickej ochrany severného úseku štátnej hranice s Ukrajinou. V súčasnosti prebiehajú práce a realizácia budovania tzv. pilotných projektov virtuálneho plotu na štátnej hranici. Kompletné technické zabezpečenie severného, hornatého úseku štátnej hranice má byť dobudované do konca roku 2012.

V súčasnosti je pri hraničnej kontrole plne využívaný systém RALEN, ktorý je unikátnou novinkou vo svete, pretože bol vyrobený na území SR a reaguje na biologické pole človeka, „zameriava sa 100% na osobu človeka a nie napr. aj na zvieratá“. Systém RALEN je využívaný či už na železničných hraničných priechodoch (Čierna nad Tisou, Maťovské Vojkovce), ale i na cestnom hraničnom priechode Vyšné Nemecké, kde pri rekonštrukcii nákladnej dopravy bol nainštalovaný úplne nový systém detektorov, ktoré odhalia prítomnosť človeka ukrytého v kamióne so 100 % účinnosťou. Predmetný systém je jedným z nosných

⁷⁶ Informácie poskytnuté ÚHCP MV SR.

⁷⁷ Ibidem.

⁷⁸ Schengenský akčný plán pre zabezpečenie vstupu Slovenskej republiky do Schengenského priestoru schválila vláda uznesením č. 264 dňa 14. marca 2007.

⁷⁹ Národný plán riadenia ochrany štátnych hraníc Slovenskej republiky, dostupný na [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/6B9DC2D4A9BE2581C12572F900492E3C/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/6B9DC2D4A9BE2581C12572F900492E3C/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 24.11.2009).

technických prostriedkov zabezpečenia vonkajšej schengenskej hranice s Ukrajinou.

V súčasnosti sa realizujú opatrenia zamerané na zvýšenie operatívnych nástrojov posilnenia ochrany problémových úsekov schengenských hraníc: nasadenie slovenského lietadla Cessna v Egejskom mori (Grécke ostrovy) a Tyrénskom mori (Sicília), účasť RABITov na kritických úsekoch hraníc.

III(b) všeobecné vydávanie biometrických víz, posilnenie spolupráce medzi konzulátmi členských krajín a vytváranie spoločnej konzulárnej služby v oblasti víz

Ohľadom záväzku bezodkladne posilniť spoluprácu medzi konzulátmi členských štátov zatiaľ nedošlo v podmienkach SR k špecifickým opatreniam.

SR zatiaľ neprijala opatrenia v súvislosti so združovaním zdrojov a postupným vytváraním spoločných konzulárnych služieb v oblasti víz na dobrovoľnej báze.

III(d) solidarita s členskými štátmi, ktoré čelia neprimeranému prílevu migrantov

Ako bolo spomínané vyššie v texte v časti 3.1.1. II (c) Slovenská republika realizuje opatrenia na zvýšenie operatívnych nástrojov posilnenia ochrany problémových úsekov schengenských hraníc nasadením slovenského lietadla Cessna v Egejskom mori a Tyrénskom mori a účasť tímov RABIT na kritických úsekoch vonkajšej Schengenskej hranice⁸⁰.

III(e) využiť moderné technológie pri kontrole hraníc

V súčasnosti sa buduje Európsky systém hraničného dozoru (EUROSUR)⁸¹, ktorý predstavuje rozhodujúci krok v ďalšom postupnom vytváraní spoločného Európskeho integrovaného systému riadenia hraníc. Od vybudovania Európskeho systému hraničného dozoru sa očakáva zníženie počtu nelegálnych prisťahovalcov, ktorým sa podarí bez odhalenia vstúpiť na územie EÚ, zvýšenie celkovej vnútornej bezpečnosti EÚ príspevom k predchádzaniu cezhraničnej trestnej činnosti, posilnenie pátracích a záchranných kapacít. Ďalšie informácie sa nachádzajú

⁸⁰ Informácie poskytnuté ÚHCP MV SR.

⁸¹ Ďalšie informácie sú dostupné na <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/08/86&format=HTML&aged=0&language=SK&guiLanguage=en> (citované dňa 27. 11. 2009).

v časti 3.1.1. II c.

V súlade so záväzkom Paktu, že dôraz sa bude musieť klásť na to, aby sa od roku 2012 na základe návrhov Komisie zaviedla elektronická registrácia vstupov a výstupov spojená so zjednodušeným postupom pre európskych občanov a iných cestujúcich je možné uviesť nasledujúce:

Slovenská republika plní úlohy súvisiace s tvorbou systému pre registráciu vstupu/výstupu štátnych príslušníkov tretích krajín. Na pracovnej skupine Hranice (Frontiers) bol dohodnutý a členskými štátmi odsúhlasený tzv. „mini projekt“, v rámci ktorého každá členská krajina zabezpečovala týždenný zber dát na vonkajších hraniciach v termíne od 31. 8. 2009 do 6. 9. 2009. Každý hraničný priechod dostal samostatne jednu tabuľku, do ktorej v priebehu týždňa zbieral požadované údaje (počty osôb využívajúce právo voľného pohybu, počty príslušníkov tretích krajín podliehajúcich vízovej povinnosti, počty príslušníkov tretích krajín bez vízovej povinnosti - tieto údaje boli zaznamenávané ako na vstupe tak i na výstupe). Takto získané údaje zo zberu dát sa v termíne do 12. 9. 2009 odoslali elektronickou poštou Generálnemu sekretariátu Rady EÚ. Komisia na základe tohto mini projektu zmapuje zaťaženosť jednotlivých hraničných priechodov a rôzne iné údaje, ktoré budú využívané aj pri tvorbe entry/exit systému štátnych príslušníkov tretích krajín⁸². Viac informácií je uvedených v časti III (a).

III(f) prehliť spoluprácu s krajinami pôvodu alebo tranzitu v záujme posilnenia kontroly hraníc

V podmienkach SR je prioritou podporovať a posilňovať predovšetkým spoluprácu s Ukrajinou v oblasti dodržiavania režimu na slovensko-ukrajinských štátnych hraniciach. Ukrajinskí partneri sa so súhlasom agentúry FRONTEX zúčastňujú na spoločných operáciách organizovaných na slovensko-ukrajinských hraniciach. V roku 2009 sa v rámci JO JUPITER, ktorá mala štyri operačné fázy, zúčastnili štyria príslušníci ukrajinskej hraničnej stráže (so štatútom pozorovateľa).

Uskutočňujú sa vzdelávacie akcie pre susedné tretie štáty v rámci vzdelávania FRONTEX (Rumunsko, Ukrajina, Moldavsko atď. ako i bilaterálne vzdelávacie akcie SR s Ukrajinou a Moldavskom (v spolupráci s EUBAM-om). V rámci spolupráce s EUBAM-om, ÚHCP MV SR participoval na priebehu operácie NIKONY, ktorej cieľom bolo zlepšiť efektívnosť na

⁸² Informácie poskytnuté ÚHCP MV SR.

moldavsko-ukrajinskej štátnej hranici v boji s cezhraničnou kriminalitou posilnením domácej a medzinárodnej spolupráce. Táto operácia mala dve operačné fázy, 1 fáza (od 29.04.2009 do 13.05.2009) a 2 fáza (02.09.2009 do 16.09.2009). EUBAM podporuje operačné činnosti, aktivity FRONTEX-u a taktiež sa podieľa na začleňovaní IBM modelu v Moldavsku na Ukrajinu, monitorovaním a poskytovaním odbornej asistencie pohraničným službám v spolupráci s FRONTEX-om. EUBAM a FRONTEX sa vzájomne zúčastňujú na spoločných stretnutiach a mítingoch. Na základe odporúčaní EUBAM-u sú pravidelne zasielané FRONTEX-u mesačné správy CBSAR spracovávané partnermi Moldavska a Ukrajiny. EUBAM a FRONTEX si vzájomne pomáhajú i v oblasti analýz nelegálnej migrácie. V budúcnosti sa počíta i s realizáciou vzdelávacích aktivít aj za účasti expertov Slovenskej republiky⁸³.

3.1.2 Doplnujúce informácie

Podľa štatistických údajov uvedených v ročenke ÚHCP MV SR o legálnej a nelegálnej migrácii za rok 2009⁸⁴ bolo v roku 2009 zaznamenaných 1785 prípadov nelegálnej migrácie, čo potvrdilo klesajúci trend.⁸⁵ Z toho išlo o 611 prípadov neoprávneného prekročenia štátnej hranice SR (z toho 570 prípadov sa týka prekročenia vonkajšej hranice SR v smere do SR) a o 1174 prípadov neoprávneného pobytu v SR. Podľa štatistiky prekračovali štátne hranice SR neoprávnene najčastejšie občania Moldavska (181), Gruzínska (99), Ukrajiny (65), Afganistanu (62), Pakistanu (47), Ruskej federácie (44) a Arménska (24). Neoprávnené prekročenie štátnej hranice sa týkalo najmä vonkajšej pozemnej hranice, vonkajšiu vzdušnú hranicu sa v sledovanom období pokúsilo neoprávnene prekročiť len 17 osôb.

V súvislosti s prevádzachtvom bolo podľa štatistiky prevedených celkovo 2076 cudzincov, z toho bolo zadržaných 267 migrantov a počet skutkov prevádzachtva bol 160. Počet podozrivých osôb z prevádzachtva bol 150, z toho proti 92 prevádzachtom bolo vznesené obvinenie a to v 43 prípadoch. Najpočetnejšou skupinou prevádzachtov boli slovenskí štátni občania (65) a štátni občania Indie (15) a v 32 prípadoch nebola zistená štátna príslušnosť,

⁸³ Informácie poskytnuté ÚHCP MV SR.

⁸⁴ CASR, ÚHCP MV SR, Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2009, Bratislava 2009.

⁸⁵ Pre porovnanie, v r. 2008 bolo zaznamenaných 2355 prípadov, v r. 2007 bolo zaznamenaných 6761 prípadov, v r. 2006 to bolo 7620 prípadov nelegálnej migrácie.

nakoľko ide o prípady v rozpracovaní.

V prípadoch organizovaných skupín prevádzachstva bolo za obdobie roka 2009 v ôsmich prípadoch vznesené obvinenie spolu proti 50 prevádzáčom (48 mužov a 2 ženy). Prevádzáčmi bolo v uvedených prípadoch prepravených minimálne 1513 nelegálnych migrantov.

V prípadoch zločineckých skupín prevádzachstva bolo za obdobie roka 2009 v 1 podnete vznesené obvinenie proti 1 prevádzáčovi (muž / Slovensko). Prevádzáčom bolo v uvedenom prípade prepravených minimálne 163 nelegálnych migrantov.

V rámci readmisie bolo celkovo odovzdaných 435 osôb zo SR a prijatých 43 cudzincov. Najviac cudzincov odovzdaných zo SR bolo na Ukrajinu (425) a prijatých do SR bolo z Ukrajiny (18) a z Českej republiky (17).

Počas roku 2009 bolo celkovo 1542 cudzincov evidovaných ako nežiaducich, t.j. bolo im vydané rozhodnutie o administratívnom alebo súdnom vyhostení. V tejto kategórii bol taktiež zaznamenaný pokles oproti roku 2008, kedy bolo evidovaných 1734 nežiaducich cudzincov. Uvedený klesajúci trend však súvisí s celkovým poklesom nelegálnej migrácie. V roku 2009 najviac administratívne vyhostených osôb boli štátni občania Ukrajiny (392), Chorvátska (234) a Moldavska (161), čo platí rovnako aj pre súdne vyhostenie (št. občania Ukrajiny 80; št. občania Moldavska 13). Najčastejším dôvodom pre zaradenie do evidencie nežiaducich osôb bol vstup a zdržiavanie sa v SR bez oprávnenia (955 prípadov). Z dôvodu ohrozenia bezpečnosti štátu, verejného poriadku, zdravia alebo práva a slobody iných a na vymedzených územiach aj prírody, bolo ako nežiaducich zaevidovaných celkovo 237 osôb (nárast o 232 prípadov v porovnaní s r. 2008). Tento nárast súvisí s výtržnosťami fanúšikov chorvátskeho futbalového klubu Hajduk Split v Žiline v júli 2009. Priaznivci Hajduku, ktorý v Žiline proti tamojšiemu klubu odohral zápas Európskej ligy, cestou na štadión podľa polície ničili reštauračné zariadenia a vozidlá.⁸⁶

Štatistický prehľad je uvedený v **prílohe A.1.3**.

Verejná diskusia, analýzy a štúdie

Dňa 15. 10. 2009 usporiadalo Euroatlantické centrum v spolupráci so Zastúpením Európskej

⁸⁶ Trško, M., Kotris, T., Fanúšikovia Hajduku útočili v Žiline, minister sa za nich ospravedlnil, SME, 30. 7. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://zilina.sme.sk/c/4955711/fanusikovia-hajduku-utocili-v-ziline-minister-sa-za-nich-ospravedlnil.html> (citované dňa 14. 2. 2010).

komisie v SR, s Divíziou verejnej diplomacie NATO a s Ekonomickou univerzitou v Bratislave pod záštitou podpredsedu vlády a ministra vnútra SR konferenciu „Nelegálna migrácia a jej bezpečnostné aspekty“ ako piate podujatie cyklu National Security Table III s podtitulom „Bezpečnosť ako verejný statok“. Cieľom konferencie bolo vyvolať kritickú diskusiu o nových výzvach v oblasti bezpečnosti⁸⁷.

Z odborného hľadiska sa téme nelegálnej/neregulárnej migrácie venovalo minimum autorov alebo výskumníkov, rovnako aj mediálny záujem sa sústredil najmä na informovanie o prípadoch zadržaných nelegálnych prisťahovalcov alebo odhalených páchatel'ov trestného činu prevádzachstva.

3.2 Ochrana azylantov a azyl

3.2.1 Európsky pakt o prisťahovalectve a azyle

IV(c) solidarita s členskými štátmi, ktorých vnútroštátny azylový systém je vystavený špecifickému a neprimeranému zaťaženiu

SR sa v roku 2009 nezapojila do regionálnych presídľovacích programov na dobrovoľnej báze. SR sa plánuje zúčastniť na presídľovaní najskôr v roku 2010, berúc do úvahy vlastné kapacitné možnosti po stránke materiálno-technického a finančného zabezpečenia. Malo by ísť o 10 osôb z radov utečencov nachádzajúcich sa na území Malty.⁸⁸

IV(e) členské štáty sú vyzvané, aby personálu poverenému kontrolou vonkajších hraníc poskytli odbornú prípravu v oblasti práv a povinností v rámci medzinárodnej ochrany

Príslušníci Policajného zboru (ďalej len „PZ“) v rámci ÚHCP MV SR sa podľa možnosti pravidelne zúčastňujú na odborných kurzoch, školeniach a inštruktážno-metodických školeniach, ktorých cieľom je zdokonaľovanie právneho vedomia personálu povereného

⁸⁷ Viac informácií je dostupných na webovej stránke <http://www.eac.sk/page.php?doc=522> (citované dňa 10. 2. 2010).

⁸⁸ Informácie poskytnuté Migračným úradom MV SR.

kontrolou vonkajších hraníc s dôrazom aj na azylovú problematiku. K tejto problematike sú taktiež v rámci pravidelných mesačných vyhodnotení práce na základných útvaroch služby hraničnej a služby cudzineckej polície vykonávané pravidelné mesačné školenia s dôrazom na policajtov, ktorí prichádzajú do prvého kontaktu s migrantmi. V spolupráci s UNHCR sa uskutočnil dňa 25. – 27. novembra 2009 v Liptovskom Jáne seminár zameraný na zvyšovanie odborných zručností príslušníkov ÚHCP MV SR v práci so zaistenými cudzincami a zástupcami tretieho sektora. Zúčastnili sa na ňom päť príslušníkov PZ ÚHCP MV SR, a dvadsať príslušníkov PZ základných útvarov patriacich organizačne pod ÚHCP MV SR (Útvar policajného zaistenia Medveďov, Útvar policajného zaistenia Sečovce, Oddelenie azylu PZ Gbely, Oddelenie azylu PZ Humenné, Riaditeľstvo hraničnej polície Sobrance, Odbor hraničnej kontroly PZ Zboj, Ulič, Topoľa, Ubl'a, Podhorod', Petrovce, Vyšné Nemecké, Maťovské Vojkovce, Veľké Slemence, Čierna nad Tisou).

V súčasnosti všetky základné útvary služby hraničnej polície na vonkajšej hranici, ako i medzinárodné letiská v Bratislave, Košiciach a Poprade spĺňajú na úseku azylového konania po personálnej, odbornej, materiálnej ako i technickej stránke všetky kritériá azylového konania na hraniciach tak, aby žiadatelia o azyl mali možnosť podať žiadosť o azyl priamo na tomto mieste po celú 24 hodinovú dobu.⁸⁹

3.2.2 Ďalšie/doplňujúce informácie

Vývoj v oblasti počtu žiadostí o poskytnutie medzinárodnej ochrany, udelenia azylu alebo poskytnutia doplnkovej ochrany v roku 2009 bol nasledovný.

Najzásadnejšou skutočnosťou týkajúcou sa utečeneckej migrácie v SR je trend poklesu počtu podaných žiadostí o udelenie azylu oproti predchádzajúcemu obdobiu⁹⁰. V roku 2009 požiadalo o azyl v SR 822 osôb, čo je najnižší počet od roku 1999. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi klesol počet žiadateľov o azyl, ktorým bol udelený azyl na 14 (pre porovnanie, v roku 2008 to bolo 22 udelených azylov, v r. 2006 - 8). Na druhej strane však Migračný úrad poskytol 97 doplnkových ochrán, čo je oproti roku 2008 nárast o 31 prípadov. V 460 prípadoch bolo rozhodnuté o zastavení konania a v 330 prípadoch bolo rozhodnuté

⁸⁹ Informácie poskytnuté ÚHCP MV SR.

⁹⁰ V roku 2008 požiadalo o azyl v SR 909 osôb, v roku 2007 požiadalo o azyl v SR 2643 osôb, v roku 2006 požiadalo o azyl v SR 2849 osôb, pre porovnanie v roku 2004 požiadalo o azyl v SR 11 395 osôb. Zdroj: MÚ MV SR.

o neudelení azylu.⁹¹

Z hľadiska národnostného zloženia najviac žiadostí o udelenie azylu podali žiadatelia pandžábskej národnosti (155), gruzínskej (68), moldavskej (66) a vietnamskej národnosti (53). Z hľadiska štátnej príslušnosti v roku 2009 požiadalo o udelenie azylu v SR najviac štátnych občanov Pakistanu (168), Gruzínska (98), Moldavska (73), Ruskej federácie – vrátane Čečenska - (72), Indie (57), Vietnamu (56) a Afganistanu (51).⁹²

Z hľadiska úspešnosti podaných žiadostí bol azyl udelený v roku 2009 najmä štátnym občanom Iránu (3), Kuby (3).

Najviac doplnkových ochrán bolo udelených žiadateľom o azyl z Afganistanu (48), Somálska (11) a Iraku (9). Naopak najviac konaní bolo zastavených v prípade žiadateľov o azyl pochádzajúcich z Gruzínska (79), Ruskej federácie – vrátane Čečenska - (75), Pakistanu (71) a Moldavska (50).⁹³

Detailnejšie štatistické informácie sú uvedené v **prílohe A.1.3**.

Na základe trojstrannej dohody medzi vládou Slovenskej republiky, Úradom vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu o humanitárnom transfere utečencov, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu cez Slovenskú republiku⁹⁴ v auguste 2009 SR prijala na dobu 6 mesiacov 98 palestínskych utečencov, ktorí boli pôvodne umiestnení v utečeneckom tábore Al Waleed v Iraku na hraniciach so Sýriou. Ich pobyt na území Slovenska je dočasný, po uplynutí šiestich mesiacov budú presídlení do tretích krajín⁹⁵.

Aktivity medzinárodných organizácií pôsobiacich na Slovensku a mimovládnych organizácií:

⁹¹ MU MV SR. *Ročná štatistika 2009*. Bratislava. 2009. Dostupné na: www.minv.sk/?statistiky-20 (citované dňa 14. 2. 2010).

⁹² Ibidem.

⁹³ Ibidem.

⁹⁴ Dohody medzi vládou Slovenskej republiky, Úradom vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu o humanitárnom transfere utečencov, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu cez Slovenskú republiku, dostupná na: [www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/.../\\$FILE/vlastnymat.rtf](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/.../$FILE/vlastnymat.rtf) (citované dňa 27. 11. 2009).

⁹⁵ Informácie poskytnuté Migračným úradom MV SR.

Aj počas roka 2009 prebiehal projekt monitorovania a podpory prístupu žiadateľov k azylovému konaniu AMAS, ktorý sa realizoval na hraničných priechodoch slovensko – ukrajinskej hranice a v tranzitnom priestore letiska M.R. Štefánika v Bratislave – Ružinov. Ide o projekt realizovaný na základe tripartitnej dohody uzavretej medzi ÚHCP MV SR, Regionálnym úradom UNHCR pre Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Slovinsko a mimovládnu organizáciu Liga za ľudské práva. Hlavným cieľom projektu je monitorovanie prístupu k azylovej procedúre na letisku M.R. Štefánika v Bratislave a na východoslovenskej hranici a zabezpečenie práva osôb, ktoré požiadajú o azyl, vstúpiť na územie Slovenskej republiky a začať konanie o udelenie azylu, ako aj poskytovanie podpory príslušníkom ÚHCP MV SR a ďalším zúčastneným osobám. Špecifickým cieľom je monitorovanie situácie osôb, ktoré potenciálne potrebujú medzinárodnú ochranu, a teda sú osobami v záujme UNHCR⁹⁶.

Liga za ľudské práva realizovala zároveň v roku 2009 projekt „Právnej pomoci v azylovom konaní v SR a azylovú kliniku III“ a projekt „Právna poradňa pre cudzincov.“ Liga za ľudské práva tiež spolupracuje na projekte „COI network III,“ ktorý je organizovaný rakúskym Červeným krížom, konkrétne jeho sekciou ACCORD (Rakúske centrum pre výskum a dokumentáciu krajín pôvodu žiadateľov o azyl), a zahŕňa spoluprácu 18-tich vládnych aj mimovládnych organizácií z 15-tich členských štátov Európskej únie.⁹⁷

Od septembra 2008 realizuje UNHCR v SR medzinárodný projekt, ktorý je zameraný na vyhodnocovanie kvality rozhodnutí vydaných v azylovom konaní. Projekt sa realizuje 18 mesiacov do februára 2010.⁹⁸

Slovenská humanitná rada realizovala v roku 2009 z finančných prostriedkov poskytnutých Európskym fondom pre utečencov projekt "Lepšia kvalita života pre všetkých II“, ktorého cieľom je zlepšenie kvality života žiadateľov o azyl a ich situácie v zariadení spadajúcom do pôsobnosti MÚ MV SR.⁹⁹

⁹⁶ Liga za ľudské práva, *Projekt AMAS*. Ďalšie informácie sú dostupné na webovej stránke: <http://www.hrl.sk/?a=projects> (citované dňa 2. 2. 2010).

⁹⁷ Ďalšie informácie o projektoch Ligy za ľudské práva sú dostupné na webovej stránke: <http://www.hrl.sk/?a=projects> (citované dňa 2. 2. 2010).

⁹⁸ Informácie poskytnuté rozhovorom s Mgr. Barborou Meššovou, UNHCR Slovensko dňa 13. 6. 2009.

⁹⁹ Ďalšie informácie sú dostupné na webovej stránke: <http://www.shr.sk/utecenci.htm> (citované dňa 10. 2. 2010).

Médiá

Médiá v roku 2009 informovali o prípade žiadateľa o azyl z Alžírka¹⁰⁰ podozrivého z terorizmu, ktorý prišiel na Slovensko v roku 2007 za manželkou. Alžírčan je v azylovom konaní na území SR, avšak momentálne sa nachádza v Rakúsku. Prípád ešte nie je uzavretý. Najvyšší súd SR v auguste 2008 rozhodol, že nesmie byť vyhostený ani vrátený do krajiny pôvodu (podľa článku 3 Európskeho dohovoru o ľudských právach.).¹⁰¹

Ďalšie informácie z oblasti ochrany azylantov sú dostupné vo Výročnej správe o politikách v oblasti migrácie a azylu za rok 2008,¹⁰² nakoľko oproti roku 2008 nedošlo v roku 2009 k legislatívnym alebo systémovým zmenám v oblasti azylu.

3.3 Maloletí bez sprievodu (a iné zraniteľné skupiny)

3.3.1 Európsky pakt o prist'ahovalectve a azyle

3.3.2 Ďalšie/doplňujúce informácie

IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu ako Národný kontaktný bod Európskej migračnej siete v SR zorganizovala 20.10.2009 stretnutie Národnej migračnej siete. Na stretnutí sa diskutovalo aj o problematike maloletých bez sprievodu v kontexte štúdií EMS o maloletých bez sprievodu z pohľadu Írska, Rakúska a SR.

Liga za ľudské práva zorganizovala dňa 14. 12. 2009 konferenciu o situácii maloletých cudzincov bez sprievodu v SR, ktorá sa konala pri príležitosti publikovania výsledkov výskumu v štúdií s názvom: „Právne postavenie a možnosti integrácie maloletých cudzincov bez sprievodu v Slovenskej republike. Analýza právneho stavu a praxe.“ Štúdia bola spolufinancovaná z Európskeho fondu pre utečencov. Výsledkom štúdie bolo formulovanie

¹⁰⁰ Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2008, Bratislava, 2009, s. 13-14.

¹⁰¹ Napríklad: TASR, Údajný terorista Mustafa Labsi azyl nedostane, SME, 28. 10. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://www.sme.sk/c/5082842/udajny-terorista-mustafa-labsi-azyl-nedostane.html> (citované dňa 14. 2. 2010); TASR, Údajný terorista Mustafa Lábsi utiekol zo Slovenska do Rakúska, 21. 12. 2009, Bratislava, dostupné na webovej stránke: <http://tvnoviny.sk/spravy/domace/udajny-terorista-mustafa-labsi-utiekol-zo-slovenska-do-rakuska.html> (citované dňa 14.2.2010).

¹⁰² Bargerová, Z., Številová, Z., Výročnej správy o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 Slovenská republika, Európska migračná sieť, jún 2009.

odporúčaní a návrhov na zlepšenie prístupu k starostlivosti o maloletých bez sprievodu, najmä v oblastiach ich integrácie, azylového konania, poručníctva, opatrovníctva, starostlivosti o maloletých bez sprievodu v detskom domove pre maloletých bez sprievodu, komunikácie a spolupráce ako aj navrhnutých trvalých riešení.¹⁰³

Ďalšie informácie o problematike maloletých bez sprievodu sú dostupné v štúdiu Európskej migračnej siete venovanej maloletým bez sprievodu¹⁰⁴ ako aj vo výročnej správe za rok 2008¹⁰⁵.

3.4 Ekonomická migrácia

3.4.1 Európsky pakt o prisťahovalectve a azyle

I(a) zavádzanie politík pre pracovnú migráciu

V porovnaní s rokom 2008 došlo v roku 2009 k zmene situácie na trhu práce, najmä pre rastúcu nezamestnanosť v Slovenskej republike v dôsledku hospodárskej krízy. Čo sa týka zamestnávania cudzincov vychádza sa z vývoja na trhu práce v SR. Rozsah migrácie za prácou nie je zatiaľ limitovaný. Vláda neprijala v súvislosti s prejavujúcou sa hospodárskou krízou v oblasti zamestnávania cudzincov na Slovensku žiadne reštrikčné opatrenia, resp. špecifické opatrenia, ktoré by boli zamerané na podporu návratu migrantov do krajín pôvodu. Všeobecne možno konštatovať, že hospodárska kríza zatiaľ v roku 2009 nemala vplyv na vnútroštátne predpisy v tejto oblasti.

MPSVR SR naďalej podporuje prijímanie a zamestnávanie cudzincov z tretích krajín na území SR iba v súlade s potrebami trhu práce, s dôrazom na prijímanie a zamestnávanie najmä vysoko kvalifikovaných zamestnancov, vedeckých pracovníkov, študentov, ako aj ďalších kvalifikovaných migrantov. Zároveň podporuje, aby riadená migrácia za prácou aj v

¹⁰³ Fajnorová, K., Številová, Z., Právne postavenie a možnosti integrácie maloletých cudzincov bez sprievodu v Slovenskej republike. Analýza právneho stavu a praxe, OZ Liga za ľudské práva, Bratislava, 2009.

¹⁰⁴ Grethe Guličová, M., Maloletí bez sprievodu v Slovenskej republike – politiky riadiace ich príjem, návrat a integračné opatrenia, Európska migračná sieť, Bratislava, máj 2009.

¹⁰⁵ Vid' poznámku pod čiarou č. 111.

súčasnosti bola zameraná na kompenzáciu nedostatku disponibilnej pracovnej sily na trhu práce, najmä nedostatkových profesií v tých odvetviach, kde sú problémy s naplnením voľných pracovných miest. Za dôležitý faktor pri posudzovaní zamestnávania cudzincov sa považuje splnenie kvalifikačných predpokladov pre výkon zamestnania.

Ani vzhľadom na demografický vývoj v SR sa momentálne nejaví výraznejšia potreba organizovať legálne prisťahovalectvo. Avšak v nasledujúcich rokoch sa v SR očakáva “mierny pokles počtu ekonomicky činných obyvateľov (v rozsahu medzi ročne od 5 000 – 11 000 osôb)”¹⁰⁶. Napriek tomu je potrebné definovať na úrovni vlády rozsah pracovnej migrácie v celkovom kontexte migrácie a tiež jasne definovať politiku zamestnávania cudzincov.

I(b) zvyšovanie atraktívnosti EÚ pre vysokokvalifikovaných pracovníkov a výraznejšie uľahčovanie prijímania študentov a výskumných pracovníkov

V rámci záväzku zvýšenia atraktívnosti EÚ pre vysokokvalifikovaných pracovníkov SR plánuje v roku 2010 legislatívne upraviť prístup na trh práce bez povolenia na zamestnanie cudzincom – absolventom slovenských vysokých škôl, registrovaných Ministerstvom školstva SR. V roku 2009 v dôsledku ekonomickej krízy neboli prijaté žiadne konkrétne opatrenia v tejto súvislosti.

Legislatívne návrhy súvisiace s transpozíciou smernice Rady 2009/50/ES z 25. mája 2009 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania možno očakávať v druhej polovici roku 2010.

I(c) nepodnecovanie úniku mozgov

Slovenská republika nerealizuje politiku, ktorou by podnecovala „únik mozgov“ z tretích krajín. Preto v súčasnosti ani nie sú k dispozícii údaje ohľadom zbierania dát, o opatreniach na predchádzanie tomuto javu, ako aj zoznamy krajín, z ktorých je najväčší “únik mozgov” a profesií, ktoré spôsobujú “únik mozgov” z krajín pôvodu.

¹⁰⁶ Konceptia integrácie cudzincov v Slovenskej republike, máj 200, str. 25.

3.4.2 Ďalšie/doplňujúce informácie

Hoci v predchádzajúcom období počty zamestnaných cudzincov v SR rástli, v roku 2009 bol zaznamenaný výrazný pokles počtu žiadostí o udelenie povolenia na zamestnanie cudzinca. K 31.12.2009 bolo evidovaných 2656 cudzincov s platným povolením na zamestnanie na území SR, z toho 2039 mužov a 617 žien. K 31.12.2009 bolo evidovaných 11323 občanov EU, z toho 9218 formou pracovnoprávneho vzťahu a 2105 vyslaných na výkon práce na územie Slovenskej republiky z iného členského štátu. Počet cudzincov, u ktorých sa povolenie na zamestnanie nevyžaduje podľa § 22 ods.7 zákona č.5/2004 a ktorí boli vedení na Informačných kartách bolo 1285. Celkový počet cudzincov a občanov EU evidovaných na úradoch práce za účelom zamestnania k 31.12.2009 bolo 15264¹⁰⁷. Pre porovnanie v roku 2008 bolo k 31. 12. 2008 celkovo na trhu práce evidovaných 14 241 cudzincov¹⁰⁸.

V období od 1. marca do 31. decembra 2009 občianske združenie EUROIURIS – Európske právne centrum realizovalo projekt “Podpora uznávania kvalifikácie, odbornej praxe a prípravy príslušníkov tretích krajín.” Cieľom projektu bolo identifikovať a definovať legislatívne nedostatky, ktoré viedli k nízkemu percentu podaných a úspešných žiadostí o uznanie kvalifikácie v SR, ako aj navrhnúť potrebné zmeny súčasnej slovenskej právnej úpravy. V rámci projektu bola vytvorená informačná webová stránka www.migracia.euroiuris.sk, zostavená informačná brožúra pre migrantov a publikovaná odborná publikácia pod názvom „Uznávanie odborných kvalifikácií migrantov z tretích štátov v Slovenskej republike.“ Dňa 8. decembra 2009 sa uskutočnila záverečná konferencia k projektu.¹⁰⁹

3.5 Zlučovanie rodiny

3.5.1 Európsky pakt o prisťahovalectve a azyle

¹⁰⁷ ÚPSVR, Výročná správa o zamestnávaní cudzincov, Zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky (zhodnotenie za rok 2009).

¹⁰⁸ Bargerová, Z., Številová, Z., Výročnej správy o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 Slovenská republika, Európska migračná sieť, jún 2009.

¹⁰⁹ Projekt občianskeho združenia EUROIURIS – Európske právne centrum bol financovaný z Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín v rámci všeobecného programu Solidarita a riadenie migračných tokov.

I(d) regulovať efektívnejšie prísťahovalectvo týkajúce sa rodín

Žiadny vývoj v roku 2009. Bližšie informácie o legislatívnom vývoji, vývoji v oblasti aplikačnej praxe a judikatúry je dostupný vo Výročnej správe o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008¹¹⁰.

3.6 Iná legálna migrácia

3.6.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle

I(f) zlepšenie informovania o možnostiach a podmienkach legálneho prísťahovalectva

Na úrovni EÚ sa pripravuje spustenie Imigračného portálu (2010-2011) v spolupráci s členskými štátmi, ktorý bude obsahovať základné informácie o možnostiach a podmienkach legálneho prísťahovalectva do každej z členských krajín EÚ a odkazy na národné webové stránky obsahujúce informácie ohľadom legálneho prísťahovalectva.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR má informácie tohto charakteru na svojej webovej stránke – www.employment.gov.sk v časti EÚ a medzinárodné vzťahy – voľný pohyb osôb a migrácia - zamestnávanie cudzincov. Ďalej sú to stránky www.mic.iom.sk, www.minv.sk – azyl a migrácia.

3.6.2 Ďalšie/doplňujúce informácie

Občianske združenie Centrum pre interkultúrny dialóg (CID) spustilo koncom roka 2009 internetový portál www.migranti.sk venovaný problematike migrácie na Slovensku. Portál bol vytvorený v rámci projektu *Feel at Home* podporeného EIF. Cieľom projektu bolo prispieť k ľahšej integrácii a orientácii cudzincov v slovenskej spoločnosti, ako aj priblíženie ich problémov, ktorým čelia pri začleňovaní sa do života na Slovensku.¹¹¹

Ústav verejnej politiky Univerzity Komenského v Bratislave realizoval v roku 2009 projekt

¹¹⁰ Bargerová, Z., Številová, Z., Výročnej správy o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 Slovenská republika, Európska migračná sieť, jún 2009.

¹¹¹ Ďalšie informácie o projekte sú dostupné na www.migranti.sk a informácie o CID na www.cidsk.eu.

„Pracovná banka pre migrantov na Slovensku,“ ktorý je zameraný na podporu integrácie a inklúzie migrantov v rámci slovenského pracovného trhu a miestnych komún. Projekt bol určený nielen migrantom, ale aj aktívnym alebo potenciálnym zamestnávateľom. Realizátori projektu sa snažili identifikovať kľúčové otázky týkajúce sa potenciálu pracovných migrantov a potreby riadenej migrácie na pracovnom trhu. Výsledky výskumov, ktoré prebiehali v rámci projektu, budú ďalej spracované vo forme odporúčania pre vypracovanie kvalitnej a dlhodobej migračnej politiky. V rámci projektu bola v októbri 2009 spustená on-line platforma (informačný portál) migračnej politiky na Slovensku, ktorá poskytuje informácie cudzincom a migrantom na území Slovenskej republiky ako napr. manuály a typy na riešenie rôznych situácií. Stránka funguje ako vzdelávací nástroj prvého kontaktu najmä pre migrantov, ale aj pre študentov, lektorov, podnikateľov, pracovníkov, rodinných príslušníkov a živnostníkov na Slovensku. Na stránke www.migration.sk môžu cudzinci požiadať o individuálne poradenstvo pomocou virtuálnej poradne a zverejniť svoje otázky v rámci on-line fóra.¹¹² Pri príležitosti predstavenia výsledkov projektu zorganizoval Ústav verejnej politiky Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave dňa 9. 10. 2009 diskusné fórum na tému „Slovensko sa zapojilo do zápasu o kvalifikovaných migrantov,“ na ktorom sa zúčastnili zástupcovia štátnej správy, samosprávy, verejných a súkromných škôl, zamestnávateľov, mimovládnych organizácií a predstaviteľov cudzincov, žijúcich na Slovensku.¹¹³

3.7 Integrácia

3.7.1 Európsky pakt o prisťahovalectve a azyle

I(g) podporovať harmonickú integráciu v súlade so spoločnými základnými princípmi

MPSVR SR vypracovalo zásadný strategický dokument – Koncepciu integrácie cudzincov v

¹¹² Integrovaný a informačný nástroj www.migration.sk je jeden z najdôležitejších produktov takmer ročnej práce projektového tímu Ústavu verejnej politiky, Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave. Ďalšie informácie sú dostupné na <http://www.euro.gov.sk/17901/einclusion:-novy-informacny-portal-wwwmigrationsk-pre-pristahovalcov-na-slovensku.php> a www.migration.sk (citované dňa 2. 2. 2010).

¹¹³ Ďalšie informácie sú dostupné na webovej stránke: <http://www.iz.sk/sk/partneri/migration/konferencia-2009-12-09> (citované dňa 13. 2. 2010).

Slovenskej republike (ďalej len "konceptia"), ktorá bola schválená vládou SR uznesením č. 338 zo 6. mája 2009. Kľúčovými východiskami pre prijatie koncepcie boli postupná harmonizácia legislatívy s právnymi predpismi Európskej únie a vytváranie spoločnej integračnej politiky EÚ. Konceptia bola vypracovaná na základe uznesenia vlády SR č. 415 z 9. mája 2007 a uznesenia č. 390 z 11. júna 2008 k Súhrnnej správe o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania Koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za roky 2005 – 2006, ktorými vláda SR uložila podpredsedovi vlády SR a ministrovi vnútra SR a ministerke práce sociálnych vecí a rodiny SR "prijat' účinné opatrenia na zabezpečenie úloh spojených s vytváraním podmienok súvisiacich s integráciou migrantov do spoločnosti."

Konceptia integrácie cudzincov v SR vychádza z princípov európskej migračnej a integračnej politiky a navrhuje legislatívne, organizačné, koncepčné a praktické integračné opatrenia. Úlohou koncepcie je implementovať integračné opatrenia, ktoré prispievajú k prevencii vzniku ekonomicky, sociálne a kultúrne rozdelenej spoločnosti. Jedným zo základných cieľov koncepcie je uplatnenie tzv. *integračného mainstreamingu* do prípravy a tvorby legislatívy, teda pri vytváraní rezortných politík, právnych predpisov a pri prijímaní opatrení je potrebné dbať na dopad týchto opatrení na oblasť integrácie cudzincov.

V koncepcii sú definované integračné opatrenia v nasledujúcich oblastiach:

V oblasti zamestnanosti cudzincov a prístupu na trh práce ako jednej zo základných podmienok úspešnej integrácie cudzincov medzi navrhované opatrenia okrem iných patrí zjednodušenie administratívnej náročnosti prístupu cudzincov na trh práce a zamestnávajú a zjednodušenie administratívnej náročnosti pre získanie pobytu s cieľom zamestnania a umožnenia jeho flexibility v prípade zmeny zamestnávateľa, napomáhanie odstraňovaniu spoločenských bariér a predsudkov formou interkultúrneho vzdelávania a diskusií pre zamestnávateľov, verejnosť a úradníkov.

V oblasti vzdelávania sa navrhujú opatrenia v súvislosti s jazykovým vzdelávaním, rekvalifikáciou a medzinárodným uznávaním dokladov, ako napr. vytvorenie metodiky výučby slovenského jazyka pre dospelých cudzincov na rôznych vzdelanostných úrovniach, vytvorenie návrhu systému, štruktúry a financovania jazykových kurzov slovenského jazyka, navrhnutie a vytvorenie systému podpory kurzov kultúrnej a občianskej orientácie, ktoré cudzincov oboznámia so základnými hodnotami spoločnosti, fungovaním inštitúcií a pod., dopracovanie systému uznávania kvalifikácií, profesií a overovania vzdelania a požiadaviek

pre pracovné činnosti cudzincov.

V oblasti sociálneho zabezpečenia sa navrhujú aj tieto opatrenia: v rámci prípravy právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia dôsledne zohľadňovať potreby cudzincov a ich rodinných príslušníkov, tak aby sa postavenie cieľovej skupiny cudzincov legálne žijúcich na Slovensku postupne približovalo postaveniu občanov SR, s cieľom zmierňovať a odstraňovať chudobu, či predchádzať sociálnemu vylúčeniu, priebežne prijímať opatrenia na zlepšenie života cudzincov na Slovensku a naďalej zaraďovať kategórie cudzincov medzi skupiny potenciálne ohrozené vylúčením a chudobou.

Ďalšie opatrenia sú navrhované v oblasti prístupu k ubytovaniu, k zdravotnej starostlivosti, opatrenia v oblasti udeľovania štátneho občianstva, ako aj v oblasti začleňovania cudzincov do majoritnej spoločnosti, kde sa kladie dôraz na opatrenia v oblasti občianskej integrácie, zvyšovania povedomia voči cudzincom a informačno-komunikačnej stratégie. Koncepcia navrhuje zároveň dlhodobé legislatívne a praktické opatrenia v oblasti integračnej politiky ako aj nástroje a mechanizmy pre spoluprácu a koordináciu aktivít hlavných subjektov v tejto oblasti.

Navrhované legislatívne a praktické opatrenia v oblasti integrácie definujú úlohy na obdobie najbližších troch až piatich rokov. V rámci vypracovania integračnej stratégie bol jej obsah a zameranie prerokované s viacerými subjektami štátnej správy a územnej samosprávy, ako aj akademickej obce, mimovládneho sektora a so zástupcami komunít cudzincov žijúcich na Slovensku. V záverečnej fáze vypracovania koncepcie integrácie cudzincov v SR boli zohľadnené podmienky súčasnej globálnej hospodárskej a finančnej krízy a niektoré navrhované integračné opatrenia sa do istej miery prehodnotili a modifikovali.

Praktickú implementáciu jednotlivých opatrení Koncepcie bude možné zhodnotiť až v nasledujúcich rokoch.

I(h) podpora výmeny informácií o najlepších postupoch v oblasti prijímania a integrácie

MPSVR SR usporiadalo dňa 29. 6. 2009 v Bratislave konferenciu “Integrácia cudzincov na Slovensku: od koncepcie k implementácii” v rámci národného projektu Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín “Vypracovanie analýz a odporúčaní pre tvorbu

konceptie integračnej politiky”, financovaného Európskou úniou.¹¹⁴ Zámerom konferencie bola prezentácia Konceptie integrácie cudzincov v SR z hľadiska ďalších praktických krokov a implementácie integračných opatrení. Konferencia predstavovala fórum, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia štátnej správy a samosprávy, medzinárodných a mimovládnych organizácií, vedeckých a výskumných organizácií, akademickej obce a v neposlednom rade predstaviteľov komunít cudzincov žijúcich na Slovensku.

3.7.2 Ďalšie/doplňujúce informácie

Vláda SR schválila uznesením č. 467 z 24. júna 2009 ako prílohu k Súhrnnej správe o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania Konceptie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008 *Štatút Riadiaceho výboru pre migráciu a integráciu cudzincov (ďalej len “riadiaci výbor”)*.¹¹⁵ Riadiaci výbor pre migráciu a integráciu cudzincov je zodpovedný za implementáciu a monitorovanie úloh vyplývajúcich z Konceptie integrácie cudzincov v SR (máj 2009) a z Konceptie migračnej politiky SR (naplánovaná aktualizácia na rok 2010) ako aj za koordináciu politík a stanovísk jednotlivých rezortov smerom k Európskej únii a iným medzinárodným organizáciám. Vo výbore sú zastúpení ako stáli členovia relevantné ministerstvá a verejné inštitúcie a ako ad hoc členovia mimovládne a medzinárodné organizácie, zástupcovia samosprávy a iné subjekty.

Migračné informačné centrum IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu (MIC) na podporu sociálnej, ekonomickej a kultúrnej integrácie migrantov na Slovensku realizovalo svoju činnosť v mesiacoch marec až december 2009. Činnosť centra v tomto roku nadväzovala na 1. fázu projektu, ktorá prebiehala v rokoch 2006 až 2008 pod iniciatívou spoločenstva Equal.

Počas 10 mesiacov aktivít v roku 2009 sa na MIC IOM obrátilo spolu 527 individuálnych klientov. Nosnou aktivitou bolo poskytovanie právneho poradenstva, kedy sa na konzultantov MIC IOM obracali klienti najčastejšie s otázkami týkajúcimi sa pobytu cudzincov a zamestnávania cudzincov na Slovensku, ako aj s otázkami ohľadne zlúčenia rodiny a rodinného života. Do tejto aktivity patrí aj vydávanie a distribúcia 3 typov informačných

¹¹⁴ Informácie o konferencii sú dostupné na <http://www.employment.gov.sk/index.php?SMC=1&id=16552> (citované dňa 28. 11. 2009).

¹¹⁵ Ďalšie informácie sú dostupné na <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/E23AB906FD6AA70BC12575D8003E9330?OpenDocument> (citované dňa 27. 11. 2009).

brožúr (*Pobyt cudzincov na Slovensku, Zamestnanie cudzincov na Slovensku a Občianstvo SR*) v celkovom počte 13 tisíc kusov a prevádzka webovej stránky www.mic.iom.sk, ktorá poskytuje informácie o dôležitých oblastiach života cudzincov na Slovensku, ako aj odpovede na mnohé otázky týkajúce sa pobytov cudzincov a ich zamestnávania.

Ďalšou oblasťou práce MIC IOM bola v roku 2009 pomoc pri integrácii migrantov na trh práce. V rámci tejto činnosti bolo migrantom pridelených spolu 33 finančných príspevkov na vzdelávací/rekvalifikačný kurz. Najväčší záujem bol o kurzy slovenského jazyka pre cudzincov, kurz autoškoly a počítačové kurzy. O individuálne pracovné poradenstvo, zahŕňajúce prípravu životopisu, orientáciu na trhu prácu a asistenciu pri hľadaní práce požiadalo 14 klientov.

MIC IOM tradične spolupracuje aj s komunitami migrantov na Slovensku. V roku 2009 bola uzavretá spolupráca so 14 kultúrnymi mediátormi, ktorí zorganizovali 13 informačných stretnutí pre uzavreté komunity aj pre širokú verejnosť v rôznych mestách Slovenska.¹¹⁶

V roku 2009 IOM realizovala projekt „Budovanie expertízy kľúčových aktérov v oblasti integrácie, pracovnej migrácie a interkultúrneho dialógu“, financovaný prostredníctvom EIF. Cieľom projektu bolo prispieť k úspešnému napĺňaniu politiky integrácie migrantov na Slovensku prostredníctvom zvýšenia odborných vedomostí kľúčových zástupcov štátneho, samosprávneho a neziskového sektora v otázkach integrácie, pracovnej imigrácie a interkultúrneho dialógu, ako aj posilnenia vzájomnej spolupráce medzi uvedenými subjektami. Tento projekt zahŕňal študijné cesty pracovníkov štátnej správy (MPSVR, ÚPSVR, ÚHCP MV SR) a územnej samosprávy (Košice, Nitra, Bratislava) do zahraničia (Holandsko, Veľká Británia, Švédsko a Portugalsko) za účelom rozšírenia si poznatkov o migračnom a integračnom manažmente a ich nožnej aplikácii v SR. V rámci projektu sa k problematike integrácie, interkultúrneho dialógu a pracovnej migrácie zorganizovali dva workshopy,¹¹⁷ ktoré nadväzovali na uskutočnené študijné cesty. Na záver projektu boli jeho výstupy (zistenia, výsledky, odporúčania) prezentované v rámci diskusného panela „Sme na Slovensku pripravení prijímať migrantov?“ na jednodňovej konferencii „Migrácia v Slovenskej republike v roku 2009“ a bol publikovaný a distribuovaný Zborník projektu, ktorý obsahuje výber z podkladov, štúdií a materiálov získaných v priebehu jednotlivých aktivít projektu - na jednotlivých stretnutiach v rámci študijných ciest a počas workshopov. V

¹¹⁶ www.mic.iom.sk

¹¹⁷ Integrácia migrantov na miestnej úrovni – Výmena skúseností a budúce výzvy (27. – 29. októbra 2009) a Budovanie konkurencieschopnej politiky pracovnej migrácie pre budúcnosť (18. – 20. novembra 2009).

zborníku sú obsiahnuté aj poznatky a osvedčené postupy od odborníkov z krajín, ktoré majú na rozdiel od Slovenska s integráciou migrantov dlhodobejšiu skúsenosť, takže už aplikovali alebo zavádzajú do praxe metódy a prístupy, ktoré napomáhajú k lepšej integrácii migrantov. Zároveň do zborníka krátkymi článkami prispeli účastníci študijných ciest a workshopov.

Dňa 14. 12. 2009 sa uskutočnil seminár „Integrácia migrantov - vieme čo chceme?“, na ktorom boli prezentované projekty viacerých inštitúcií. Univerzita Komenského v Bratislave prezentovala projekt „Kvalitný výskum – podmienka úspešnej integrácie“. Nadácia Milana Šimečku predstavila projekt „Integrácia detí štátnych príslušníkov tretích krajín do slovenského vzdelávacieho systému.“¹¹⁸ Inštitút pre verejné otázky (IVO) prezentoval projekt „Medzinárodná výmena skúseností v oblasti využívania indikátorov integrácie.“ Následne sa uskutočnili dva workshopy zamerané na verejnú politiku a indikátory migračnej politiky, a skúsenosti so vzdelávaním detí cudzincov v školách.¹¹⁹

Medzi ďalší z projektov, ktoré boli realizované v období marca až decembra 2009, patril projekt “Rodinné a rodové aspekty integrácie migrantov z tretích krajín,” ktorý realizoval IVO. Cieľom projektu bolo výskumne zmapovať a priblížiť pozíciu migrantov z tretích krajín, žijúcich na Slovensku s hlavným dôrazom na ich rodinný život, rodové aspekty ich pozície a možnosti integrácie. Výskumne bol projekt zameraný na špecifickú situáciu žien migrantiek, ktoré zažívajú viacnásobné znevýhodnenie v porovnaní s ostatnými skupinami migrantov. Hlavný dôraz sa kládol na integráciu a to vo všetkých relevantných dimenziách – sociálno-ekonomickej, právno-politickej, kultúrno-náboženskej. Projekt vyústil do odporúčaní rôznym verejným aktérom, potenciálnym zamestnávateľom i samotným migrantom.¹²⁰

IVO zároveň realizoval prostredníctvom financovania z EIF projekt “Medzinárodná spolupráca a výmena skúseností vo využívaní indikátorov integrácie.”¹²¹ V rámci projektu sa dňa 26. júna 2009 v Bratislave uskutočnil medzinárodný odborný seminár “Výmena skúseností vo využívaní indikátorov integrácie” s cieľom otvorenia diskusie o kľúčových témach a problémoch, ktoré sa týkajú výskumu, sledovania a monitorovania integrácie

¹¹⁸ Oba projekty boli financované z EIF.

¹¹⁹ Ďalšie informácie sú dostupné na webovej stránke:

http://www.ivo.sk/buxus/docs/migracia/Program_Integracia_migrantov.pdf (citované dňa 10. 02. 2010).

¹²⁰ Ďalšie informácie o projekte sú dostupné na www.ivo.sk.

¹²¹ Spolupracujúce organizácie: Inštitút pre verejné otázky, Multikultúrní centrum Praha, Migration Policy Group.

cudzincov na Slovensku.¹²² Projekt si kládol za cieľ vytvoriť skupinu resp. sieť expertov, ktorí sa odborne zaoberajú výskumom migrácie a integrácie migrantov. Hlavným účelom siete je výmena odborných i praktických skúseností s využívaním indikátorov integrácie za účelom ich praktického použitia pri nastavovaní integračných politík ako aj následného získavania informácií o stupni integrácie migrantov.¹²³

3.8 Občianstvo a naturalizácia

3.8.1 Európsky pakt o prisťahovalectve a azyle

V tejto oblasti nebol v roku 2009 zaznamenaný žiaden vývoj.

3.8.2 Ďalšie/doplňujúce informácie

V rámci prijatej Koncepcie integrácie cudzincov v SR boli navrhované aj opatrenia do ďalších rokov pre oblasť udeľovania štátneho občianstva. Navrhuje sa doplnenie zákona o štátnom občianstve a prijatie príslušných vykonávacích predpisov tak, aby bol umožnený jednoznačný výklad, najmä pokiaľ ide o preukazovanie znalostí potrebných k získaniu štátneho občianstva. Úroveň znalostí, ktorá je podmienkou udelenia štátneho občianstva by mala byť obsahovo vymedzená študijnou literatúrou, ktorá by bola dostupná pre všetkých žiadateľov bez rozdielu. Ďalším navrhovaným opatrením je prehodnotenie a vymedzenie kritérií posudzovania znalosti slovenského jazyka, t. j. dosiahnutej znalostnej úrovne podľa medzinárodných noriem Spoločného európskeho referenčného jazykového rámca (CEFR), prehodnotenie zákonnej definície nepretržitého pobytu ako podmienky pre udelenie občianstva v SR a umožnenie udelenia výnimky pre porušenie tejto doby vo výnimočných prípadoch podľa zákona (napr. študijná stáž v zahraničí, verejný záujem) a ďalšie opatrenia.

K legislatívnym zmenám upravujúcim oblasť občianstva v priebehu roka 2009 nedošlo.

¹²² Seminára sa popri predstaviteľoch verejnej správy, odborníkoch a aktivistoch zo Slovenska zúčastnili aj poprední experti zo zahraničných pracovísk – Migration Policy Group či Multikultúrní centrum Praha.

¹²³ Ďalšie informácie sú dostupné na www.ivo.sk.

UNHCR zorganizovalo dňa 16. 12. 2009 diskusiu za okrúhlym stolom k problematike osôb bez štátnej príslušnosti v SR, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia relevantných orgánov štátnej správy a mimovládnych organizácií. Diskusia bola zameraná na výmenu názorov o potrebe jasných a jednotných pravidiel upravujúcich postup pri určovaní postavenia osoby ako osoby bez štátnej príslušnosti v SR.

3.9 Nelegálne prísťahovalectvo

3.9.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle

II(a) legalizácia iba jednotlivých prípadov

V tejto oblasti nebol v roku 2009 zaznamenaný žiaden vývoj. Podľa publikácie REGINE, Legalizácia v Európe (preklad autorky)¹²⁴, na Slovensku sa nikdy neuskutočnila legalizácia. Avšak podľa MV SR „tolerovaný pobyt“ môže byť vnímaný ako mechanizmus podľa definície¹²⁵ programu REGINE. Mechanizmus tolerovaného pobytu zabezpečuje predchádzanie nelegálnemu pobytu a na Slovensku existuje od roku 2002¹²⁶. Podľa MV SR je momentálne vyhovujúci a SR neplánuje implementovať žiadne legalizačné programy v blízkej budúcnosti.¹²⁷

II(g) dôsledne bojovať prostredníctvom sankcií proti osobám, ktoré využívajú cudzincov s nelegálnym pobytom

V rámci boja proti nelegálnej migrácii bola prijatá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia

¹²⁴ Baldwin-Edwards, M., Kraler, A. (ed.), REGINE Regularisations in Europe, European Commission/Amsterdam University Press, Amsterdam 2009, s. 432-433.

¹²⁵ Ibidem, s. 9; „The term regularisation has no clear defined meaning, either legally or through general usage. Historically, legalisation or amnesty for those in an irregular status has very different origins across countries...“, „For the purpose of the REGINE project: Regularisation is defined as any state procedure by which third country nationals who are illegally residing, or who are otherwise in breach of national immigration rules, in their current country of residence are granted a legal status“.

¹²⁶ Tolerovaný pobyt zaviedol nový zákon o pobyte cudzincov v roku 2002.

¹²⁷ Baldwin-Edwards, M., Kraler, A. (ed.), REGINE Regularisations in Europe, European Commission/Amsterdam University Press, Amsterdam 2009, s. 434.

voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov¹²⁸. V podmienkach Slovenskej republiky bude potrebné upraviť v rámci transpozičnej lehoty platnú legislatívu – najmä zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, zákon o inšpekcii práce, zákon o službách zamestnanosti, Zákonník práce, zákon o pobyte cudzincov, Trestný zákon, v súlade s cieľmi stanovenými v tejto smernici.

3.10 Boj proti obchodovaniu s ľuďmi

3.10.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle

II(e) spolupráca s krajinami pôvodu a tranzitu, obzvlášť v boji proti obchodovaniu s ľuďmi a lepšie informovanie ohrozeného obyvateľstva

Medzi najznámejšie aktivity v roku 2009, ktoré sa týkajú oblasti spolupráce s krajinami pôvodu a tranzitu obzvlášť v boji proti obchodovaniu ľuďmi môžeme zaradiť nasledujúce:

V dňoch 04. – 05. 03. 2009 sa uskutočnilo stretnutie EUBAM – európska hraničná misia v Moldavsku, Kišinev. EUBAM organizovala stretnutie hraničných operatívnych služieb zaoberajúcich sa potieraním organizovaných foriem nelegálnej migrácie občanov Moldavska a Ukrajiny. Stretnutia sa zúčastnili zástupcovia Rakúska, Talianska, Slovenska, Moldavska, Ukrajiny, FRONTEX-u a EUROPOL-u¹²⁹.

V súvislosti s realizáciou aktivít mobilného partnerstva s Moldavskom (aktivity „*Výmena informácií a najlepších postupov v oblasti boja proti nelegálnej migrácii a prevádzachstvu*“), sa koncom roka 2009 uskutočnilo prijatie 10 príslušníkov Moldavska, ktorým sa prostredníctvom zástupcov ÚHCP MV SR poskytlo školenie v nasledujúcich oblastiach: boj proti nelegálnej migrácii, ochrana vonkajších hraníc, vízový a pobytový režim, návraty a readmisia, azyl.

Medzi orgánmi hraničných operatívnych útvarov SR a Ukrajiny je uzatvorený „Protokol medzi Úradom hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru a Správou Štátnej hraničnej služby Ukrajiny o priamej vzájomnej spolupráci operatívnych orgánov“. V rámci bilaterálnej spolupráce so Štátnou hraničnou službou Ukrajiny a pri odhaľovaní prípadov

¹²⁸ Ú. v. EÚ L 168, 30. 6. 2009.

¹²⁹ Informácie poskytnuté ÚHCP MV SR.

prevádzach s prvkami organizovaného zločinu sa pracovníci ÚHCP MV SR zúčastňujú operatívnych hraničných stretnutí.

Stretnutia so Štátnou hraničnou službou Ukrajiny prebiehajú na troch úrovniach:

- hraničné operatívne stretnutia operatívnych pracovníkov (cca 4x do mesiaca),
- stretnutia regionálnych vedúcich operatívnych služieb (cca 1x za mesiac),
- stretnutia vedúcich funkcionárov operatívnych služieb (cca 2 – 3x do roka).

Spolupráca je na dobrej úrovni.

V zmysle intenzívnej spolupráce medzi policajnými zložkami členských štátov EÚ prebiehajú neustále stretnutia a vzájomná výmena operatívnych informácií, týkajúcich sa spoločných rozpracovaných prípadov organizovanej nelegálnej migrácie a prevádzach. Spolupráca prebieha jednak na bilaterálnej úrovni a tiež na multilaterálnej úrovni formou členstva v analytických súboroch EUROPOL-u, formou členstva v INTERPOL-e, aktívnej účasti na projektoch COSPOL a tiež v regionálnych zoskupeniach: „Dunajský Región“.

3.10.2 Ďalšie/doplňujúce informácie

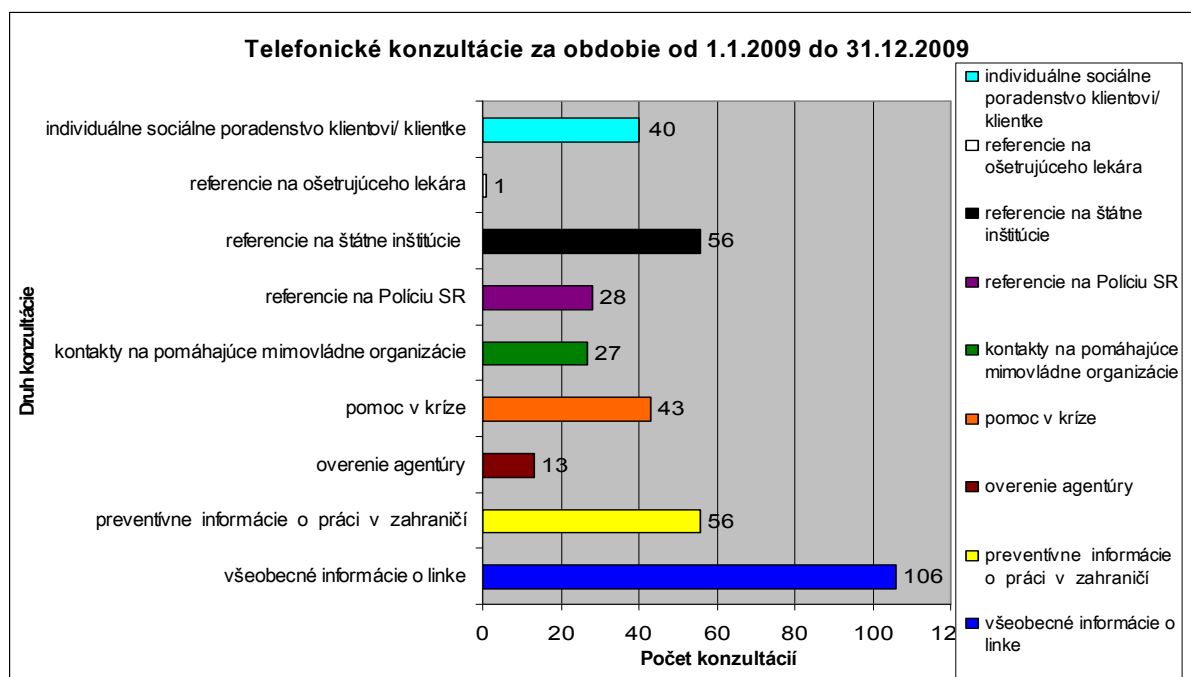
Od roku 2008 je Program návratu a reintegrácie obchodovaných osôb IOM financovaný MV SR ako súčasť národného Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi. Cieľom programu je zabezpečenie dobrovoľného návratu a reintegrácie obchodovaných osôb¹³⁰ prostredníctvom poskytovania komplexnej asistencie v zmysle medzinárodných dokumentov v oblasti pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi. V rámci Programu návratu a reintegrácie obchodovaných osôb sa v roku 2009 realizoval projekt *„Poskytovanie komplexnej reintegračnej asistencie a vzdelávacích aktivít v oblasti prevencie a budovania kapacít spolupracujúcich subjektov Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi v SR.“* Súčasťou projektu bola aj prevádzka Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi 0800 800 818¹³¹. Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi zaznamenala v roku 2009 spolu 1073 hovorov.¹³² V rámci poskytnutých konzultácií boli odkonzultované

¹³⁰ Cieľovou skupinou sú občania slovenského pôvodu, ktorí boli obchodovaní do iných krajín, ako aj cudzinci, u ktorých existuje podozrenie, že mohli byť obchodovaní na Slovensko.

¹³¹ IOM prevádzkuje národnú linku pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi od 1. júla 2008. Ďalšie informácie o projekte sú dostupné na webovej stránke: <http://www.iom.sk/sk/aktivity/obchodovanie-s-ludmi/aktualne-projekty/13-narodna-linka-pomoci-obetiam-obchodovania-s-ludmi-0800-800-818> (citované dňa 10. 2. 2010).

¹³² Z toho bolo 639 hluchých volaní, t.j., keď sa po prijatí hovoru volajúci neohlásil, ani nezanechal v odkazovej schránke žiadny odkaz alebo číslo národnej linky len prezvonil. Prijatých hovorov bolo spolu 434. Z toho bolo poskytnutých 234 telefonických konzultácií. V rámci celkového počtu prijatých hovorov bolo 200 volaní, v ktorých prišlo len k telefonickému kontaktu operátora s kontaktnou osobou. Telefonická konzultácia však v

nasledovné oblasti poradenstva pozri. Graf č.1.

Graf č. 1: Telefonické konzultácie za obdobie od 1.1.2009 do 31.12.2009
Zdroj: IOM, január 2010

Na základe fungovania Národnej linky pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi bolo v roku 2009 identifikovaných 5 osôb, ktoré sa v minulosti stali obeťami obchodovania s ľuďmi.

Špecifickým účelom projektu bolo budovanie kapacít relevantných organizácií a inštitúcií na Slovensku s cieľom posilniť mechanizmus identifikácie obchodovaných osôb a zabezpečiť širokú dostupnosť a kvalitu reintegračných služieb osobám/obetiam obchodovania s ľuďmi na celom území SR¹³³.

Projekt „*Posilnenie identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi medzi žiadateľmi o azyl v SR a komplexný systém informovania o programe asistovaných dobrovoľných návratov so zreteľom na potreby migrantov*“, spolufinancovaný Európskym fondom pre utečencov, bol realizovaný prostredníctvom IOM v dobe trvania od marca do decembra 2009. Cieľom projektu bolo systematické vzdelávanie odborníkov pracujúcich so žiadateľmi o azyl tematicky zamerané na včasnú identifikáciu obetí obchodovania s ľuďmi medzi žiadateľmi o azyl, poskytnutie potrebnej odbornej pomoci prostredníctvom Národného referenčného rámca a náležitej pred-

týchto prípadoch neprebehla z dôvodu, že išlo o omyl alebo o zneužitie telefonickej linky.

¹³³ Ďalšie informácie o projekte sú dostupné na webovej stránke <http://www.iom.sk/sk/aktivita/obchodovanie-s-ludmi/aktualne-projekty/15-program-navratu-a-reintegracie-obchodovanych-osob> (citované dňa 10. 2. 2010).

návratovej prípravy, ak sa takáto obeť rozhodne využiť *Program asistovaných dobrovoľných návratov* na návrat domov.¹³⁴

V roku 2009 boli taktiež realizované školenia v rámci projektu: „*Budovanie kapacít vybraných odborníkov v oblasti prevencie obchodovania s ľuďmi pracujúcich s ohrozenými, sociálne znevýhodnenými skupinami*” financovaného Radou Vlády pre prevenciu kriminality. Cieľom projektu bolo vytvorenie lokálnych sietí vyškolených odborníkov a realizácia individuálnych a skupinových prevenčných aktivít so sociálne znevýhodnenými skupinami, ktoré sú špecificky ohrozené obchodovaním s ľuďmi.

Výsledkom vzájomnej koordinácie MV SR, Rady vlády pre prevenciu kriminality a Európskeho fondu pre utečencov bola v období mesiacov január 2009 až december 2009 realizácia 38 školení, v rámci ktorých bolo vyškolených 522 vybraných odborníkov spolupracujúcich subjektov Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi v SR v oblasti prevencie, identifikácie a následnej pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi.

3.11 Návratová migrácia

3.11.1 Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle

II(b) uzatváranie dohôd o readmisii na úrovni EÚ alebo na bilaterálnej úrovni

V roku 2009 nebola uzavretá žiadna readmisná dohoda.¹³⁵

II(f) stimulačné opatrenia zamerané na pomoc pri dobrovoľnom návrate

¹³⁴ Ďalšie informácie o projekte sú dostupné na webovej stránke: <http://www.iom.sk/sk/aktivity/obchodovanie-s-ludmi/aktualne-projekty/14-posilnenie-identifikacie-obeti-obchodovania-s-ludmi-medzi-ziadatelmi-o-azyl-v-sr> (citované dňa 10. 2. 2010).

¹³⁵ Slovenská republika uzatvorila na bilaterálnej úrovni dohody o readmisii s nasledujúcimi štátmi: Členské štáty EÚ (Česká republika, Poľská republika, Maďarská republika, Rakúska republika, Rumunsko, Slovinská republika, Bulharská republika, Francúzska republika, Talianska republika, Španielske kráľovstvo, Spolková republika Nemecko, Švédske kráľovstvo, Belgické kráľovstvo – Luxemburské veľkovevodstvo - Holandské kráľovstvo), Nórske kráľovstvo, Švajčiarska konfederácia, a Krajiny mimo EÚ (Ukrajina (vykonávateľná iba počas prechodného obdobia stanoveného dohodou na úrovni EÚ), Chorvátska republika, Vietnamská socialistická republika).

vzájomné informovanie sa

Na území Slovenskej republiky sa realizácia Programu dobrovoľných návratov začala podpisom Dohody o spolupráci medzi Ministerstvom vnútra SR a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu z 20. augusta 1998 o pomoci pri návrate neúspešných žiadateľov o azyl a ilegálnych migrantov do krajiny pôvodu. Právnym základom realizácie dobrovoľných návratov je okrem vyššie uvedenej dohody aj zákon o pobyte cudzincov a zákon o azyle.

V oblasti dobrovoľných návratov sa ÚHCP MV SR v roku 2009 podieľalo a spolupracovalo pri implementácii projektov IOM spolufinancovaných z fondov Európskej únie. Ide o nasledovné projekty:

1. *„Posilnenie mechanizmov a harmonizácia štandardov v oblasti dobrovoľných návratov nelegálnych migrantov v členských štátoch strednej Európy,“* ktorý je určený pre nelegálnych migrantov z tretích štátov, ktorí sa ocitli na území krajín V 4, a jeho 3 fázy sa realizujú od roku 2006 s plánovaným ukončením do 31. januára 2010. Cieľom projektu je poskytovanie prostriedkov na posilnenie dobrovoľných návratov cieľovej skupiny vrátane poskytnutia pomoci pri reintegrácii v krajine pôvodu a tiež harmonizácia postupov s politikou Európskej únie. V rámci projektu a jeho troch fáz požiadalo o reintegračnú podporu 37 cudzincov. V spolupráci s misiami IOM bolo podporených 19 cudzincov, ktorí vypracovali reálny návrh na podnikanie respektíve aktivity generujúce príjem po návrate do krajiny pôvodu.

2. *„Pomoc pri návrate a reintegrácii neúspešných žiadateľov o azyl a ilegálnych migrantov zo Slovenskej republiky do krajiny pôvodu“.* Hlavným cieľom projektu je informovať cieľovú skupinu o dobrovoľných návratoch a posilniť mechanizmy poskytovania účinnej reintegračnej pomoci cieľovej skupine s cieľom stabilizácie po návrate do krajiny pôvodu. Projekt sa začal realizovať dňa 22.4.2009, pričom doba trvania projektu je do 30.4.2010. V rámci projektu bola realizovaná celoslovenská informačná kampaň o asistovaných dobrovoľných návratoch a ponávratovej reintegračnej pomoci, bola spropagovaná zvýhodnená informačná linka 0850 211 262, aktualizovaná webová stránka www.avr.iom.sk, realizovali sa dobrovoľné návraty do tretích krajín (v roku 2009 sa do krajiny pôvodu vrátilo 139 cudzincov), poskytovala sa praktická pred-návratová pomoc, vreckové pri návrate a finančné prostriedky

určené na reintegračné aktivity po návrate do krajiny pôvodu¹³⁶. Počas projektu požiadalo o reintegračnú podporu 20 cudzincov, k februáru 2010 ju získalo 10 cudzincov. Do konca apríla 2010 môžu získať finančný príspevok za účelom reintegrácie ešte 3 cudzinci.

3. „*Posilnenie spolupráce s príslušnými orgánmi tretích krajín v oblasti realizácie asistovaných dobrovoľných návratov*“. Hlavným cieľom projektu bolo zefektívniť proces realizácie asistovaných dobrovoľných návratov príslušníkov tretích krajín do krajiny pôvodu prostredníctvom posilnenia spolupráce a súčinnosti medzi IOM, ďalšími relevantnými subjektmi na území Slovenskej republiky (MV SR, MZV SR a pod.) na jednej strane a na druhej strane medzi ministerstvami, konzulárnymi a imigračnými úradmi tretích krajín, ktoré poskytujú informácie a náhradné cestovné doklady potrebné pre presun migranta do krajiny pôvodu¹³⁷. V rámci projektu sa realizovali dve aktivity: diskusia za okrúhlym stolom s cieľom výmeny informácií o programe asistovaných dobrovoľných návratoch a procese zabezpečenia náhradných cestovných dokladov so zainteresovanými stranami a pracovná cesta do Indie. Výstupom je detailná správa, ktorá obsahuje odporúčania pre ďalšie posilnenie spolupráce medzi IOM, relevantnými subjektami na Slovensku a vybranými krajinami. Projekt bol realizovaný od júna do konca novembra 2009.

Cieľom všetkých vyššie spomínaných projektov je posilnenie pomoci v rámci dobrovoľných návratov do krajiny pôvodu, skvalitnenie poradenských služieb, šírenie informácií o programe dobrovoľných návratov, budovanie kapacít, posilnenie spolupráce so štátnymi inštitúciami a sprístupnenie programu dobrovoľných návratov čo najširšej skupine migrantov.

3.12 Vonkajšie vzťahy/globálny prístup

3.12.1 Európsky pakt o prisťahovalectve a azyle

V(a) uzavierať s krajinami pôvodu a tranzitu dohody na úrovni EÚ alebo na dvojstrannej úrovni, ktoré obsahujú ustanovenia o legálnej a

¹³⁶ Ďalšie informácie o projekte asistovaných návratov sa nachádzajú aj v kapitole 3 a na webovej stránke: <http://avr.iom.sk/donor-projektu/o-projekte.html> (citované dňa 10. 2. 2010).

¹³⁷ Ďalšie informácie o projekte sú dostupné na webovej stránke: <http://www.iom.sk/sk/aktivity/dobrovolne-navraty/aktualne-projekty/10-posilnenie-spoluprace-s-prislusnymi-organmi-tretich-krajin-v-oblasti-asistovanych-dobrovolnych-navratov> (citované dňa 10.2.2010).

nelegálnej migrácii ako aj rozvoji

SR v referenčnom období neuzatvorila s krajinami pôvodu a tranzitu dohody na bilaterálnej úrovni, ktoré by obsahovali ustanovenia o legálnej a nelegálnej migrácii.

V rámci globálneho prístupu však Slovenská republika aktívne participuje na projektoch a to najmä na mobilnom partnerstve s Moldavskou republikou a na Budovaní migračných partnerstiev, kde je jedným z partnerských štátov projektu¹³⁸.

V(b) ponúknuť štátnym príslušníkom partnerských krajín na východ i juh od Európy možnosť legálneho prisťahovalectva

V tejto oblasti nebol v roku 2009 zaznamenaný žiaden vývoj.

V(c) spolupráca s krajinami pôvodu a tranzitu v záujme odrádzania od nelegálneho prisťahovalectva alebo predchádzania mu

ÚHCP MV SR sa v rámci boja s nelegálnou migráciou snaží o podpísanie readmisných dohôd s krajinami pôvodu, nakoľko efektívne plnenie readmisných dohôd je jednou z účinných foriem odrádzajúcich od nelegálneho prisťahovalectva.

V(d) lepšie začlenenie politiky migrácie a rozvoja

Hlavnými prioritami SR v oblasti rozvojovej spolupráce v rokoch 2009 – 2013 je posilňovať stabilitu a dobré spravovanie vecí verejných v oblastiach a štátoch prioritného záujmu SR, aj z hľadiska hospodárskych záujmov SR a tiež prispievať k rozvoju a tým k znižovaniu chudoby a hladu v rozvojových krajinách prostredníctvom efektívnejšie a cielene poskytovanej rozvojovej a humanitárnej pomoci¹³⁹.

Dňa 4.3.2009 vláda SR schválila z iniciatívy MZV SR strednodobú stratégiu oficiálnej

¹³⁸ Informácie poskytnuté ÚHCP MV SR.

¹³⁹ [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1B71C1003E418302C125756900473162/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1B71C1003E418302C125756900473162/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 28. 11. 2009).

rozvojovej pomoci Slovenskej republiky na roky 2009 – 2013. Tento koncepčno-strategický materiál predstavuje východisko pre všetky plánovacie a programovacie dokumenty v oblasti oficiálnej rozvojovej pomoci na najbližších päť rokov. Stratégia reflektuje vývoj zahraničnopolitických záujmov SR, zmenu, ktorú SR dosiahla ako nový darca od roku 2003 vrátane dobudovania systému rozvojovej pomoci, skúsenosti získané z poskytovania rozvojovej pomoci, ako aj záväzky SR vyplývajúce z členstva v EÚ.

Jedným z troch základných pravidiel poskytovania rozvojovej pomoci, ku ktorým sa SR v stratégii explicitne hlási, je koherencia v prospech rozvoja, t. j. posilnenie koherencie rozvojovej politiky SR s prioritami zahraničnej, bezpečnostnej, ekonomickej, ako aj migračnej politiky SR. Rozvojová pomoc SR bude realizovaná v krajinách, ktoré z pohľadu SR ako aj EÚ predstavujú dôležité krajiny pôvodu a tranzitu migrantov (napr. Ukrajina, Gruzínsko, Moldavsko, Afganistan a Vietnam).

Európsky pakt obsahuje výzvu pre členské štáty, aby s cieľom lepšie začleniť politiku migrácie a rozvoja v rámci priorit stanovených v spolupráci s partnerskými krajinami presadzovali projekty solidárneho rozvoja, ktoré zlepšujú životné podmienky ľudí napríklad z hľadiska výživy alebo v oblasti zdravia, vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnania. Túto výzvu schválená strednodobá stratégia rešpektuje a primerane zohľadňuje.

Stratégia definuje štyri sektorové priority rozvojovej pomoci SR, ktorých výber má napomôcť podpore trvalo udržateľného rozvoja (hospodárskeho, sociálneho a ekologického) partnerských krajín: *budovanie demokratických inštitúcií, právneho štátu, občianskej spoločnosti a mieru* – SR je pripravená podeliť sa o svoje skúsenosti a znalosti týkajúce sa reformného procesu v kľúčových sektoroch ako sú demokratizácia, budovanie právneho štátu, rozvoj občianskej spoločnosti a pod.; *sociálny rozvoj* – SR je pripravená pomôcť v oblastiach ako zdravotníctvo, vzdelávanie detí a dospelých, sociálne služby a pod.; *ekonomický rozvoj, budovanie trhového prostredia, posilnenie makro-ekonomického prostredia, riadenie verejných financií, podpora malých a stredných podnikov* – SR poskytne svoje skúsenosti a znalosti z ekonomických reforiem (napr. vytváranie podnikateľského prostredia vrátane podpory zvyšovania zamestnanosti a podpory malého a stredného podnikania a pod.; *rozvoj infraštruktúry s pozitívnym vplyvom na trvaloudržateľný rozvoj a ochranu životného prostredia* – SR bude v oblasti rozvoja infraštruktúry podporovať okrem iného výstavbu hospodárskej infraštruktúry súvisiacej s obchodom, ochranu životného prostredia,

pôdohospodárstvo, potravinovú bezpečnosť a pod¹⁴⁰.

V(e) podpora opatrení spoločného rozvoja a podpora prevodu úspor migrantov

V tejto oblasti nebol v roku 2009 zaznamenaný žiaden vývoj.

3.13 Politiky v iných oblastiach

4. Implementácia legislatívy EÚ

4.1 Transpozícia legislatívy EÚ v roku 2009

Zmeny v zákone č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov súvisiace s prijatím Vízového kódexu a s transpozíciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území sú popísané v časti 3. 1. 1. II (c) Legislatívny vývoj.

4.2 Skúsenosti, diskusie ohľadom ne-/ implementácie legislatívy EÚ

V súvislosti s prijímaním a následným implementovaním EÚ legislatívy z oblasti migrácie a azylu do národného právneho poriadku neboli v roku 2009 zaznamenané verejné diskusie alebo príspevky akademickej obci až na jednu výnimku. Ako už bolo uvedené v časti 3.6.2, Ústav verejnej politiky Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave dňa 9. 10. 2009 diskusné fórum na tému „Slovensko sa zapojilo do zápasu o kvalifikovaných migrantov“, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia štátnej správy, samosprávy, verejných a súkromných škôl, zamestnávateľov, mimovládnych organizácii

¹⁴⁰ Strednodobá stratégia oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky na roky 2009 – 2013, schválená vládou SR uznesením č. 170 z 4. marca 2009, dostupná na: [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1B71C1003E418302C125756900473162/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1B71C1003E418302C125756900473162/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 28. 11. 2009).

a predstaviteľov cudzincov, žijúcich na Slovensku. Prednášku s názvom „Modrá Karta a pripravenosť Slovenska implementovať novú európsku direktívu modrej karty“ predniesol zástupca sekcie legislatívy a vonkajších vzťahov MV SR v súvislosti s potrebou implementácie smernice o vysokokvalifikovaných pracovníkoch¹⁴¹.

¹⁴¹ Ďalšie informácie sú dostupné na webovej stránke: <http://www.iz.sk/sk/partneri/migration/konferencia-2009-12-09> (citované dňa 13. 2. 2010).

Príloha – Metodológia, pojmy a definície

A1. 1 Metodológia

Národná správa o politikách v oblasti azylu a migrácie za rok 2009 v Slovenskej republike bola spracovaná podľa požiadaviek stanovených Európskou komisiou. Metodologicky je práca postavená na štúdiu dostupnej odbornej literatúry, legislatívy, monitorovania tlače, výskumných štúdií, internetových zdrojov, informácií uverejnených na internetových stránkach rozhodujúcich inštitúcií a organizácií, štatistických informácií a informácií známych zostavovateľke správy z vlastnej praxe v oblasti migrácie a azylu.

Zostavovateľka správy získala informácie aj z rozhovorov so zástupcami ÚHCP MV SR, MÚ MV SR, MPSVR SR. ÚHCP MV SR a MÚ MV SR a MPSVR SR poskytli informácie a štatistiky.

Informácie a konzultácie týkajúce sa situácie ohľadom dodržiavania základných ľudských práv migrantov v SR a monitorovania médií poskytli zástupcovia Slovenského národného strediska pre ľudské práva.

Mimoriadne dôležitými literárnymi zdrojmi boli aj internetové stránky ďalších relevantných štátnych, medzinárodných i mimovládnych inštitúcií, ako i materiály a brožúry, ktoré vydali.

Keďže literatúra z oblasti azylu a migrácie v SR nie je rozsiahla, autorka vychádzala nielen z dostupnej literatúry, ale i zo správ uverejnených Európskou migračnou sieťou za predchádzajúce roky: Grethe Guličová, Bargerová, *Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike*, Európska migračná sieť, Bratislava, 2008, ktorá je dostupná na webovej stránke: <http://www.europska-migracna-siet.sk> a Bargerová, Številová, *Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 Slovenská republika*, Európska migračná sieť, Bratislava, jún 2009, ktorá je dostupná na <http://www.europska-migracna-siet.sk>

A1.2 Zoznam skratiek

CBSAR – hodnotiacia správa o bezpečnosti hraníc, Common Border Security Assessment Report

COSPOL – komplexné operacné strategické plánovania Polície Comprehensive, Operational, Strategic Planning for the Police

ECDC – Európske centrum pre prevenciu a kontrolu chorôb

EHP – Európsky hospodársky priestor

EIF – Európsky fond pre integráciu - European Integration Fund

EMS – Európska migračná sieť

ES – Európske spoločenstvo

EÚ – Európska únia

EUBAM – Európska misia na pomoc v oblasti hraníc - European Border Assistance Mission

EUROPOL – Európsky policajný úrad European Law Enforcement Agency

EUROSUR – Európsky systém na ochranu hraníc - European Border Surveillance System

FRONTEX – Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach

HRL – Liga za ľudské práva – Human Rights League

INTERPOL – Medzinárodná policajná organizácia - International Criminal Police Organisation

IOM – Medzinárodná organizácia pre migráciu - International Organization for Migration

IVO – Inštitút pre verejné otázky

MEKOMIC – Medzirezortná komisia pre oblasť pracovnej migrácie a integrácie cudzincov

MIC – Migračné informačné centrum IOM

MPSVR SR– Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MS SR – Ministerstvo spravodlivosti SR

MÚ MV SR– Migračný úrad MV SR

MV SR– Ministerstvo vnútra SR

MZV SR– Ministerstvo zahraničných vecí

NR SR – Národná rada Slovenskej republiky

OCP PZ– Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru

OMIC – odbor pre migráciu a integráciu cudzincov MPSVR SR

OPS – odborné pracovné skupiny

Pakt – Európsky pakt o prísťahovalectve a azyle - European Pact on Immigration and Asylum

PZ – Policajný zbor

RABIT – Rýchle pohraničné zásahové tímy - Rapid Border Intervention Teams

SAV – Slovenská akadémia vied

SHR – Slovenská humanitná rada

SIS – Schenghenský informačný systém

SNSLP – Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

SR – Slovenská republika

ÚHCP MV SR – Úrad hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra SR

UNHCR – Zastupiteľský úrad Vysokého komisára OSN pre utečencov - United Nations High Commissioner for Refugees -

ÚPSVR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

VÚC – vyšší územný celok

Legislatívne skratky

návratová smernica - smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, Ú. v. EÚ L 348, 24. 12. 2008.

smernica o sankciách - smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov, Ú. v. EÚ L 168, 30.

smernica o vysokokvalifikovaných pracovníkoch/smernica o tzv. modrých kartách - smernica Rady 2009/50/ES z 25. mája 2009 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania, Ú. v. EÚ L 155, 18. 6. 2009.

6. 2009.

Ústava SR - Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných ústavným zákonom č. 244/1998 Z. z., ústavným zákonom č. 9/1999 Z. z., ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z., ústavným zákonom č. 140/2004 Z. z. a ústavným zákonom č. 323/2004 Z. z.

zákon o pobyte cudzincov - zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

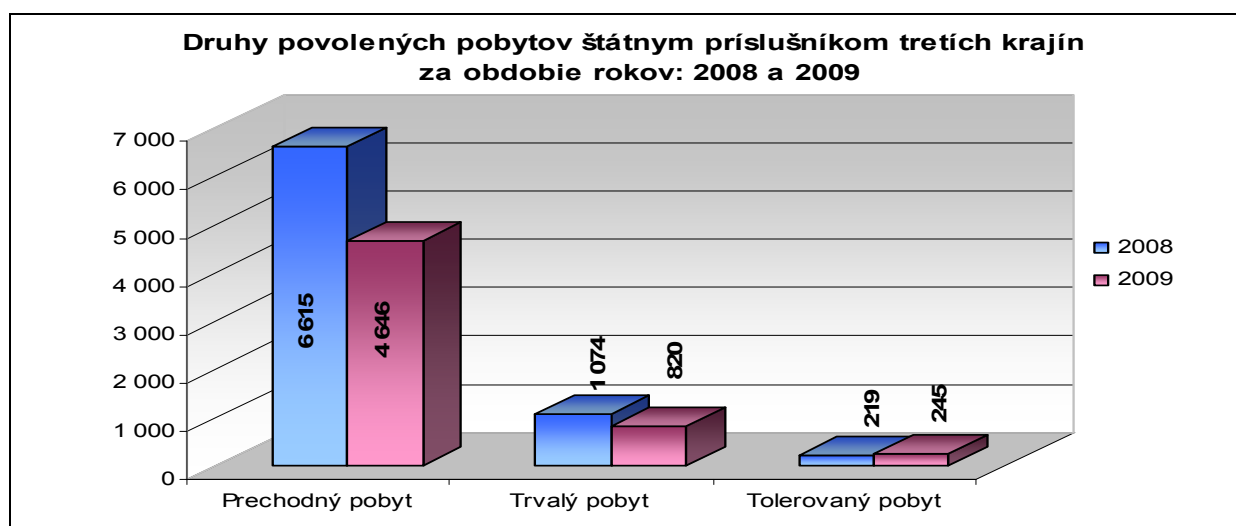
zákon o azyle - zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zákon o službách zamestnanosti - zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

A1.3 Štatistiky – migrácia

Druhy povolených pobytov za obdobie rokov: 2008 a 2009

Druh pobytu		2008	2009
Prechodný pobyt		6 615	4 646
	Štátni príslušníci tretích krajín	6 615	4 646
Trvalý pobyt		9 689	6 871
Z toho:	Štátni príslušníci tretích krajín	1 074	820
	Občania EHP	8 615	6 051
Tolerovaný pobyt		249	273
Z toho:	Štátni príslušníci tretích krajín	219	245
	Občania EHP	30	28
Pobyty spolu		16 553	11 790
Z toho:	Štátni príslušníci tretích krajín	7 908	5 711
	Občania EHP	8 645	6 079

Zdroj: ÚHCP MV SR

Prehľad o počte nelegálnych migrantov za obdobie rokov 2005 – 2009

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Počet	8 049	7 620	6 761	2 355	1 785

Zdroj: ÚHCP MV SR

Prehľad o nelegálnej migrácii na území SR za obdobie rokov: 2008 a 2009

	2008			2009		
	Spolu	Z toho:		Spolu	Z toho:	
		zo SR	do SR		zo SR	do SR
Neoprávnené prekročenie vonkajšej hranice	994	7	987	594	24	570
Z toho:						
pozemná hranica	978	0	978	578	15	563
vzdušná hranica	16	7	9	16	9	7
Neoprávnené prekročenie vnútornej hranice	40	5	35	17	15	2
Z toho:						
štátna hranica s Rakúskom	5	5	0	15	15	0
štátna hranica s Maďarskom	0	0	0	2	0	2
štátna hranica s Českom	2	0	2	0	0	0
štátna hranica s Poľskom	33	0	33	0	0	0
Spolu neoprávnené prekročenie štátnej hranice SR	1 034	12	1 022	611	39	572
Neoprávnený pobyt na území SR	1 321	---	---	1 174	---	---
Spolu nelegálna migrácia		2 355			1 785	

Zdroj: ÚHCP MV SR

Prehľad o neoprávnenom pobyte na území SR za obdobie jednotlivých mesiacov rokov: 2008 a 2009

	Spolu	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
2008	1 321	85	106	126	134	107	103	90	89	120	151	120	90
2009	1 174	52	82	129	94	75	101	94	101	133	135	95	83

Zdroj: ÚHCP MV SR

Neoprávnený pobyt na území SR podľa štátnej príslušnosti, miesta zistenia v členení podľa predchádzajúceho vstupu za obdobie roka 2009

Štátna príslušnosť	Spolu	Vo vnútrozemí			Na hraničnom priechode pri výstupe zo SR		
		Spolu	Z toho:		Spolu	Z toho:	
			po legálnom vstupe	po nelegálnom vstupe		na pozemnej hranici	na vzdušnej hranici
Ukrajina	361	212	166	46	149	149	0
Pakistan	160	160	3	157	0	0	0
Vietnam	144	144	107	37	0	0	0
Moldavsko	94	93	5	88	1	1	0
Afganistan	55	55	0	55	0	0	0
Čína	45	45	25	20	0	0	0
India	42	37	2	35	5	0	5
Rusko	37	31	1	30	6	5	1
Gruzínsko	35	35	0	35	0	0	0
Srbsko	30	30	13	17	0	0	0
ostatné	171	165	67	98	6	1	5
Spolu	1 174	1 007	389	618	167	156	11

Zdroj: ÚHCP MV SR

Neoprávnený pobyt na území SR podľa štátnej príslušnosti, miesta zistenia v členení podľa predchádzajúceho vstupu za obdobie roka 2008

Štátna príslušnosť	Spolu	Vo vnútrozemí			Na hraničnom priechode pri výstupe zo SR		
		Spolu	Z toho:		Spolu	Z toho:	
			po legálnom vstupe	po nelegálnom vstupe		na pozemnej hranici	na vzdušnej hranici
Ukrajina	574	335	269	66	239	239	0
Moldavsko	123	122	5	117	1	1	0
Pakistan	84	83	0	83	1	0	1
India	80	47	3	44	33	0	33
Rusko	74	68	8	60	6	2	4
Afganistan	64	63	1	62	1	0	1
Kórejská republika	55	55	54	1	0	0	0
Vietnam	43	43	19	24	0	0	0
Bangladéš	33	33	0	33	0	0	0
Čína	31	31	12	19	0	0	0
Gruzínsko	28	28	0	28	0	0	0
ostatné	132	123	67	56	9	2	7
Spolu	1321	1031	438	593	290	244	46

Zdroj: ÚHCP MV SR

Prehľad o neoprávnenom prekročení štátnej hranice SR v členení na vonkajšiu hranicu a vnútornú hranicu podľa štátnej príslušnosti v roku 2009

Štátna príslušnosť	Spolu	Z toho:				Vnútorná hranica
		Vonkajšia hranica			Vnútorná hranica	
		Spolu	Z toho:			
		pozemná hranica	vzdušná hranica			
Moldavsko	181	181	181	0	0	
Gruzínsko	99	99	99	0	0	
Ukrajina	65	65	61	4	0	
Afganistan	62	62	62	0	0	
Pakistan	47	37	37	0	10	
Rusko	44	44	44	0	0	
Arménsko	24	24	24	0	0	
Somálsko	15	15	15	0	0	
India	12	8	6	2	4	
ostatné	62	59	49	10	3	
Spolu	611	594	578	16	17	

Zdroj: ÚHCP MV SR

Odopretie vstupu štátnym príslušníkom tretích krajín na vonkajšej hranici podľa dôvodov odopretia vstupu za obdobie rokov: 2008 a 2009

Dôvody odopretia vstupu	2008			2009		
	Spolu	Z toho:		Spolu	Z toho:	
		Pozemná hranica	Vzdušná hranica		Pozemná hranica	Vzdušná hranica
A	5	5	0	6	6	0
B	6	1	5	10	7	3
C	988	974	14	314	298	16
D	13	11	2	12	12	0
E	308	305	3	329	324	5
F	3	3	0	10	10	0
G	22	22	0	32	32	0
H1	254	248	6	166	153	13
H2	12	10	2	6	6	0
I	0	0	0	3	2	1
Spolu	1 611	1 579	32	888	850	38

Dôvody v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006, ktorým sa ustanovuje Kódex schengenských hraníc:

- A - nemá platný cestovný doklad (cestovné doklady)
- B - má falošný / pozmenený / sfalšovaný cestovný doklad
- C - nemá platné vízum alebo povolenie na pobyt
- D - má falošné / pozmenené / sfalšované vízum alebo povolenie na pobyt

- E - nemá príslušné dokumenty na zdôvodnenie účelu a podmienok pobytu
 F - dĺžka jeho pobytu na území členských štátov EU počas obdobia 6 mesiacov už dosiahla 3 mesiace
 G - nemá dostatok prostriedkov na živobytie na obdobie a formu pobytu alebo prostriedkov na návrat do krajiny pôvodu, alebo na tranzit
 H1 - je osobou, na ktorú bolo vydané upozornenie na účely odopretia vstupu v SIS
 H2 - je osobou, na ktorú bolo vydané upozornenie na účely odopretia vstupu vo vnútroštátnej evidencii
 I - považuje sa za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy jedného alebo viacerých členských štátov EU

Zdroj: ÚHCP MV SR

Prehľad o odovzdaných a prijatých osobách podľa readmisných dohôd za obdobie rokov: 2008 a 2009 v rámci nelegálnej migrácie

Readmisná dohoda so štátom:	2008		2009	
	Odovzdané osoby (zo SR)	Prijaté osoby (do SR)	Odovzdané osoby (zo SR)	Prijaté osoby (do SR)
Ukrajina	691	7	425	18
Rakúsko	0	31	2	2
Maďarsko	1	2	5	6
Česko	0	2	3	17
Poľsko	3	0	0	0
Spolu	695	42	435	43

Zdroj: ÚHCP MV SR

Žiadosti o udelenie azylu a rozhodnutia v I. stupni v SR (2009)
(v počte žiadostí)

Št.príslušnosť	Začatie konania	Opakované žiadosti	Udelený azyl	Žiadosť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená	Žiadosť zamietnutá ako nepripustná	Azyl neudelený		Rozhod. zrušené	Konanie zastavené
						neposkytnutá DO	poskytnutá DO		
Afganistan	51		1	1	3		48		10
Albánsko									2
Alžírsko	1					1	2		
Arménsko	21			1		5	5		13
Azerbajdžan	5								9
Bangladéš	15			1		9			9
bez štátnej príslušnosti	2		1				3		1
Bielorusko	3					1			2
Bosna a Hercegovina	1			1					
Bulharsko	1				1				
Česká republika	1				1				
Čierna Hora	1					1			
Čína	39		1	22		6			12
Egypt	3								2
Ghana	1			1					
Gruzínsko	98			7		18			79
Chorvátsko	1			1					
India	57			9		18			37
Indonézia	1								1
Irak	13		1	1	1	2	9		3
Irán	10		3	2		1	7		2
Izrael	2				1				1
Kamerun			1				1		
Kazachstan	1			1					
Kolumbia	1					1			
Kongo							1		
Konžská dem. rep.	2		1				1		
Kuba	3		3				1		
Libéria	2								2
Líbya	1						1		
Macedónsko	3			2					1
Maroko	1			1					

Št.príslušnosť	Začatie konania	Opakované žiadosti	Udelený azyl	Žiadosť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená	Žiadosť zamietnutá ako neprípustná	Azyl neudelený		Rozhod. zrušené	Konanie zastavené
Moldavsko	73			18		9			50
Mongolsko	1					1			
Nepál	1								1
Nigéria	9			1		3			4
Pakistan	168		1	35	4	56			71
Palestína	8		1		2	2			2
Rumunsko	12								12
Ruská federácia	72			3		9	1		75
Somálsko	13						11		
Srbsko	19			5		4			3
Srbsko a Čierna Hora	1			1					
Srí Lanka	18					5			16
Sýria	10						6		8
Turecko	5				1	3	1		3
Ukrajina	13			6		2			5
Uzbekistan	2								2
Vietnam	56			31		8			22
	822	0	14	151	14	165	98	0	460

Zdroj: MÚ MV SR

Žiadatelia o azyl podľa vekovej skupiny a štátneho občianstva v SR (2009)
(v osobách)

Štátna príslušnosť	0-14		15-17		18-25		26-39		40-49		nad 50		Spolu:	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Afganistan		1	7	1	37	2	2					1	46	5
Arménsko	2	1		1	3		9	1	3	1			17	4
Azerbajdžan					1		4						5	0
Bangladéš					6		9						15	0
Bulharsko								1					0	1
Bosna a Hercegovina											1		1	0
Bielorusko							2		1				3	0
Konžská dem.rep.		1					1						1	1
Kolumbia									1				1	0
Kuba							1		1	1			2	1
Česká republika								1					0	1
Alžírsko							1						1	0
Egypt					1		2						3	0
Gruzínsko	2				21		57	1	11	1	5		96	2
Ghana					1								1	0
Chorvátsko									1				1	0
Čína					2	1	10	12	14				26	13
Indonézia							1						1	0
India					22		28		6		1		57	0
Irán		1					5	3	1				6	4
Irak					6		7						13	0
Izrael							1				1		2	0
Kazachstan											1		1	0
Libéria					2								2	0
Líbia							1						1	0
Srí Lanka			1		9		7	1					17	1
Maroko							1						1	0
Moldavsko			9	1	33	3	22	2	2	1			66	7
Čierna Hora					1								1	0
Macedónsko							2				1		3	0
Mongolsko								1					0	1
Nigéria					1		8						9	0

Nepál						1						1	0	
Pakistan				72		83		12		1		168	0	
Rumunsko	1	1		1	1	5	2				1	7	5	
Srbsko	2	3		1	2	1	3	2	5			12	7	
Ruská Federácia	6	8	0	2	9	1	24	3	14	4		1	53	19
Srbsko a Čierna Hora							1						1	0
Somálsko	3			1	6		2			1			11	2
Sýria	1	1		1			5	1	1				7	3
Turecko					1		3		1				5	0
Ukrajina						1	5	2	1	1	3		9	4
Uzbekistan								1	1				1	1
Vietnam	1	1			8	5	16	7	17			1	42	14
Palestína					2		5				1		8	0
bez štátnej príslušnosti									1		1		2	0
	18	18	17	8	247	15	334	41	94	10	16	4	726	96

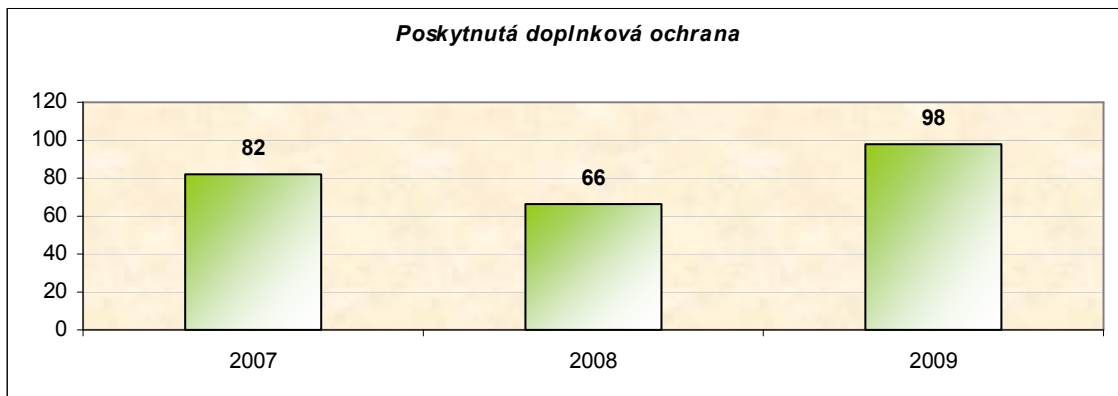
Zdroj: MÚ MV SR

Maloletí bez sprievodu podľa krajiny štátneho občianstva a vekovej skupiny – žiadatelia o udelenie azylu v SR (2009)
(v počte žiadostí)

Štátna príslušnosť	0-13	14-15	16-17	Počet
Afganistan	0	0	5	5
Bangladéš	0	0	1	1
Čierna Hora	0	0	1	1
Gruzínsko	0	0	1	1
India	0	0	1	1
Irán	0	0	1	1
Pakistan	0	0	1	1
Srbsko	0	0	1	1
Srí Lanka	0	0	1	1
Moldavsko	1	1	13	15
Spolu	1	1	26	28

Zdroj: MÚ MV SR

Počet osôb, ktorým sa poskytla doplnková ochrana za referenčné obdobie 2007, 2008 a 2009
(v osobách)

Zdroj: MÚ MV SR

A1.4 Bibliografia

Publikácie

Baldwin-Edwards, M., Kraler, A. (ed.), *REGINE Regularisations in Europe*, European Commission/Amsterdam University Press, Amsterdam 2009.

Bargerová, Številová, *Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 Slovenská republika, Európska migračná sieť*, Bratislava, jún 2009, dostupná na <http://www.europska-migracna-siet.sk> (citované dňa 28. 1. 2010).

CASR, ÚHCP MV SR, *Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v Slovenskej republike za rok 2009*, Bratislava 2009.

Cibulka, Posluch, *Štátne právo Slovenskej republiky*, PF UK v Bratislave, Bratislava, 2003.

Fajnorová, K., Številová, Z., *Právne postavenie a možnosti integrácie maloletých cudzincov bez sprievodu v Slovenskej republike. Analýza právneho stavu a praxe*, OZ Liga za ľudské práva, Bratislava, 2009.

Grethe Guličová, M., *Maloletí bez sprievodu v Slovenskej republike – politiky riadiace ich príjem, návrat a integračné opatrenia*, Európska migračná sieť, Bratislava, máj 2009.

Grethe Guličová, Bargerová, *Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike*, Európska migračná sieť, Bratislava. 2008, dostupné na webovej stránke: <http://www.europska-migracna-siet.sk> (citované dňa 28. 1. 2010).

Chaloupka, V., Kotvanova, A., Müncnerová, *Vnímanie ľudských práv a zásady rovnakého zaobchádzania u dospeljej populácie v SR (záverečná správa z výskumu)*, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Bratislava, 2009.

Machajová a kol.: *Všeobecné správne právo*, 3. aktualizované vydanie, EUKODÉX, Bratislava 2009.

MÚ MV SR. *Ročná štatistika 2009. Bratislava. 2009*. Dostupné na: www.minv.sk/?statistiky-20 (citované dňa 14. 2. 2010).

Prusák, *Teória práva*, PF UK v Bratislave, Bratislava, 2001.

(kol. autorov), Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, *Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2008*, Bratislava, 2009.

Články

Bahna, M.: *Pracovná migrácia zo Slovenska po vstupe do EÚ v kontexte krajín EÚ*, Text bol prezentovaný na Workshope Interkultúrny dialóg a migrácia organizovanom Centrom pre

európsku politiku 24.1.2008 v Trenčianskych Tepliciach. Dátum publikovania na Internete: 16.12.2009, text je dostupný na webovej stránke: http://www.sociologia.sav.sk/cms/uploaded/1216_attach_Pracovna_migracia_zo_Slovenska_v_kontexte_EU_10.pdf (citované dňa 10. 2010).

Barrot, J., (Názor) *Migranti a utečenci: aká je reakcia Európy?*, Hospodárske noviny, 19.6. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://hnonline.sk/c1-37496250-migranti-a-utecenci-aka-je-reakcia-europy> (citované dňa 2. 2. 2010).

ČTK, *Dobrovoľne sa vrátia zo Slovenska do vlasti desiatky cudzincov*, Pravda, 20. 12. 2009, dostupné na webovej stránke: http://spravy.pravda.sk/dobrovolne-sa-vratia-zo-slovenska-do-vlasti-desiatky-cudzincov-pwk-/sk_domace.asp?c=A091220_165005_sk_domace_p29 (citované dňa 2. 2: 2010).

EAC, *National Security Table III Nelegálna migrácia a jej bezpečnostné aspekty*, 15. 10. 2009, dostupné na: National Security Table III Nelegálna migrácia a jej bezpečnostné aspekty (citované dňa 10. 2. 2010).

EurActive, <http://www.euractiv.sk/informacna-spolocnost/clanok/maliarik-chceme-schengensky-informacny-system-druhej-generacie-video-013177> (citované dňa 20. 11 2009).

EurActive, *MZV SR: Národný konvent o EÚ rieši problematiku migrácie*, 8. 10. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://www.euractiv.sk/buducnost-eu/clanok/mzv-sr-narodny-konvent-o-eu-riesi-problematiku-migracie> (citované dňa 2. 2. 2010).

European Parliament, *Results of the 2009 European elections*, dostupné na: http://www.europarl.europa.eu/parliament/archive/elections2009/en/turnout_en.html (citované dňa 28. 1. 2010).

Habrmanová, S., *Údajný terorista nedostal azyl*, Hospodárske noviny, 29.10.2009; Slovenský rozhlas, *Zamietli žiadosť o azyl*, 28. 10. 2009.

Inštitút zamestnanosti, *Migrovanie za prácou na Slovensko bude pokračovať*, publikované dňa 23. 7. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://www.iz.sk/sk/partneri/migration/seminar-migracia-na-slovensko> (citované dňa 13. 2. 2010).

Inštitút zamestnanosti, *Diskusné fórum 9. decembra*, 4. 12. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://www.iz.sk/sk/partneri/migration/konferencia-2009-12-09> (citované dňa 13. 2. 2010).

Internetoviny.sk, *Konferencia „Integrácia cudzincov na Slovensku: od koncepcie k implementácii“*, 4. 7. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://www.internetoviny.sk/spravy-z-domova/531-konferencia-integracia-cudzincov-na-slovensku-od-koncepcie-k-implementacii.html> (citované dňa 2. 2. 2010).

Kováčová, M., *Cudzincov si nepúšťame k telu*, SME, 19. 12. 2009, dostupné na <http://www.sme.sk/c/5161031/cudzincov-si-nepustame-k-telu.html> (citované dňa 2. 2. 2010).

Kováčová, M., *Do Humenného príde sto Palestínčanov*, SME, 21. 7. 2009.

Liga za ľudské práva. Projekt AMAS. Ďalšie informácie sú dostupné na webovej stránke: <http://www.hrl.sk/?a=projects> (citované dňa 2. 2. 2010).

Macek, Ľ, *Stavili sme na cudzincov. Tí nám získavajú medaily*, Hospodárske noviny, 24. 2. 2009.

SITA, *Na hranici s Ukrajinou zadržali 31 migrantov*, Hospodárske noviny, 28. 3. 2009.

SITA, *Na Slovensku budú migrantov lákať domov bilbordy*, WEBNOVINY, 17. 8. 2009.

Šlosár, D., *Projekt IKAROS v cieli*, 2. 12. 2009, dostupné na <http://www.vucke.sk/apir/sk/Stranky/Article.aspx?ID=753> (citované dňa 10. 2. 2010).

TASR, *Na Slovensko mieri stovka palestínskych utečencov*, aktualne.sk, 20.7.2009.

TASR, *Vzdelávacia príručka o migrácii a azyle bude na internete do 10. mája*, oPeniazoch.sk, 2. 5. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://openiazoch.zoznam.sk/info/zpravy/zprava.asp?NewsID=76060> (citované dňa 2. 2. 2010).

TASR, *Údajný terorista Mustafa Labsi azyl nedostane*, SME, 28. 10. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://www.sme.sk/c/5082842/udajny-terorista-mustafa-labsi-azyl-nedostane.html> (citované dňa 14. 2. 2010).

TASR, *Údajný terorista Mustafa Lábsi utiekol zo Slovenska do Rakúska*, 21. 12. 2009, Bratislava, dostupné na webovej stránke: <http://tvnoviny.sk/spravy/domace/udajny-terorista-mustafa-labsi-utiekol-zo-slovenska-do-rakuska.html> (citované dňa 14.2.2010).

Trško, M., Kotris, T., *Fanišikovia Hajduku útočili v Žiline, minister sa za nich ospravedlnil*, SME, 30. 7. 2009, dostupné na webovej stránke: <http://zilina.sme.sk/c/4955711/fanusikovia-hajduku-utocili-v-ziline-minister-sa-za-nich-ospravedlnil.html> (citované dňa 14. 2. 2010).

Úrad splnomocnenca vlády SR pre informačnú spoločnosť, *eInclusion: nový informačný portál www.migration.sk pre prisťahovalcov na Slovensku*, 22. 10. 2009, dostupné na: <http://www.euro.gov.sk/17901/einclusion:-novy-informacny-portal-wwwmigrationsk-pre-pristahovalcov-na-slovensku.php%20a%20www.migration.sk> (citované dňa 2. 2. 2010).

Zhodnotenie vytvorenia Európskeho systému hraničného dozoru (EUROSUR), Brusel, 13. 2. 2008, dostupné na: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/08/86&format=HTML&aged=0&language=SK&guiLanguage=en> (citované dňa 27. 11. 2009).

Dokumenty

Dohody medzi vládou Slovenskej republiky, Úradom vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov a Medzinárodnou organizáciou pre migráciu o humanitárnom transfere utečencov, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu cez Slovenskú republiku, dostupná na: [www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/.../\\$FILE/vlastnymat.rtf](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/.../$FILE/vlastnymat.rtf)

(citované dňa 27. 11. 2009).

Dôvodová správa k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dostupná na [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/52FCE47AE7141779C125764A003DC903/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/52FCE47AE7141779C125764A003DC903/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 24. 11. 2009).

Koncepcia integrácie cudzincov v Slovenskej republike, schválená vládou SR uznesením č. 338 zo 6. mája 2009, dostupná na: [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/4E933AB8C785D248C12575900040A601/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/4E933AB8C785D248C12575900040A601/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 20. 11. 2009).

Konferencia “Integrácia cudzincov na Slovensku: od koncepcie k implementácii” Informácie o konferencii sú dostupné na: <http://www.employment.gov.sk/index.php?SMC=1&id=16552> (citované dňa 28. 11. 2009).

Národný plán riadenia ochrany štátnych hraníc Slovenskej republiky, dostupný na [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/6B9DC2D4A9BE2581C12572F900492E3C/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/6B9DC2D4A9BE2581C12572F900492E3C/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 24. 11. 2009).

Schengenský akčný plán pre zabezpečenie vstupu Slovenskej republiky do Schengenského priestoru, schválený Vládou SR uznesením č. 264 dňa 14. marca 2007, dostupné na: [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CC6EF4CA51C3C7A0C125729C003989D0/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/CC6EF4CA51C3C7A0C125729C003989D0/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 20. 11. 2009).

Správa o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky na roky 2008-2009, schválená Vládou SR uznesením č. 217 z 18. marca 2009, dostupná na [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/085AD33A2BD4D183C125759A00364111/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/085AD33A2BD4D183C125759A00364111/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 27. 11. 2009).

Strednodobá stratégia oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky na roky 2009 – 2013, schválená Vládou SR uznesením č. 170 z 4. marca 2009, dostupná na: [http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1B71C1003E418302C125756900473162/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/1B71C1003E418302C125756900473162/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 28. 11. 2009).

Štatút Riadiaceho výboru pre migráciu a integráciu cudzincov, príloha k Súhrnnej správe o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania Koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008, schválený Vládou SR č. 467 z 24. júna 2009, dostupný na: <http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/E23AB906FD6AA70BC12575D8003E9330?OpenDocument> (citované dňa 27. 11. 2009).

ÚPSVR, Výročná správa o zamestnávaní cudzincov, Zamestnávanie cudzincov na území Slovenskej republiky (zhodnotenie za rok 2009).

Uznesenie Vlády Slovenskej republiky č. 672 z 30. septembra 2009 k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, číslo materiálu: 27966/2009, dostupné na:

[http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/C3B3F9B617182ECFC1257647002422FA/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/C3B3F9B617182ECFC1257647002422FA/$FILE/Zdroj.html) (citované dňa 24. 11. 2009).

Iné zdroje

Slovenská televízia, *Cudzinci pracujúci na Slovensku*, 3. 6. 2009;

Slovenský rozhlas, *Modré karty*, 26.5.2009.

Slovenský rozhlas, *O azyl V EÚ usilovalo 240 000 ľudí*, 10. 5. 2009.

Slovenský rozhlas, *Pracovné povolenia pre ľudí z tretích krajín*, 6.2.2009, Slovenský rozhlas, *Modré karty*, 26.5.2009.

Slovenský rozhlas, *Program dobrovoľného návratu migrantov späť do vlasti*, 17. 8. 2009.

Televízia JOJ, *Spoveď vyhostenej Ukrajinky*, 16. 8. 2009, *Vyhostené Ukrajinky*, 11. 10. 2009.

Televízia TA3, *Migračné informačné centrum*, 29. 5. 2009.

Odkazy na legislatívu:

Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území, Ú. v. EÚ L 348, 24. 12. 2008.

Smernice Rady 2009/50/ES z 25. mája 2009 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania, Ú. v. EÚ L 155, 18. 6. 2009.

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/52/ES z 18. júna 2009, ktorou sa stanovujú minimálne normy pre sankcie a opatrenia voči zamestnávateľom štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členských štátov, Ú. v. EÚ L 168, 30. 6. 2009.

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných ústavným zákonom č. 244/1998 Z. z., ústavným zákonom č. 9/1999 Z. z., ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z., ústavným zákonom č. 140/2004 Z. z. a ústavným zákonom č. 323/2004 Z. z.

Vyhláška MŠ SR č. 207/1993 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o rovnocennosti dokladov o vzdelaní a o podmienkach uznania rovnocennosti dokladov o vzdelaní vydaných zahraničnými základnými a strednými školami.

Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších

predpisov.

Zákon č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Zákona č. 477/2003 Z. z. o ochrane štátnej hranice v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákona č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákon č. 594/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení

niektorých zákonov.

Webové stránky:

Euroatlantické centrum (EAC) – <http://www.eac.sk>.

IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu – www.iom.sk.

Inštitút pre verejné otázky – www.ivo.sk.

Liga za ľudské práva (HRL) – www.hrl.sk.

MPSVR SR – www.employment.gov.sk.

MV SR – www.minv.sk.

MZV SR – www.mzv.sk.

Nadácia Milana Šimečku – www.nadaciamilanasimecku.sk.

Národná rada Slovenskej republiky – www.nrsr.sk.

Slovenská humanitná rada – www.shr.sk.

www.migranti.sk

www.migration.sk.